

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 161 (1661) ♦ П'ятниця, 29 серпня 1997 року ♦ Ціна договірна

Ордер краще, аніж орден

Кабінетом міністрів України виділено 6 млн. грн. на будівництво житла для військовослужбовців, звільнених у запас або у відставку, а також тих, що перебувають на квартирному обліку за місцем проживання.

Зокрема, Харківській обласній адміністрації буде виділено 630 тис. грн., Раді Міністрів АРК — 391 тис. грн., Донецькій обласній адміністрації — 466 тис. грн., Дніпропетровській — 374 тис. грн., Одеській облдержадміністрації передбачено виділити 316 тис. грн., повідомляє «Інтерфакс-Україна».

Їх цікавить Росія, Крим і Чорнобиль

Триває офіційний візит парламентської делегації Японії. Відбулася зустріч у Комітеті у закордонних справах і зв'язках з СНД, в якій взяв участь народний депутат секретар цього Комітету Ігор Остап. Під час розмови було порушено чимало питань. Японську сторону цікавили відносини України з Росією, а також перспективи ратифікації широкомасштабного договору між Україною та РФ і угод про поділ ЧФ. Велику увагу було приділено розвитку україно-японського співробітництва. Звичайно, домінуючою була тема Чорнобиля.

Учора делегація відбула до Симферополя. У програмі перебування в Криму — зустріч з Головою Верховної Ради АРК А. Грищенком, відвідання Ялти, радгоспу-винзаводу «Массандра», Воронцовського палацу. Сьогодні увечері делегація повертається до Києва. Завтра з делегацією зустрітеться міністр закордонних справ Геннадій Удовенко. Відбудеться підсумкова прес-конференція.

Врожай-97

Кримський хліб — у державні засіки

Повністю виконали держзамовлення по зерну пшениці господарства Бахчисарайського і Нижньогірського районів Криму, повідомив на засіданні кримського уряду в. о. міністра сільськогосподарства автономії Анатолій Авізаба. На 26 серпня до державних засіків надійшло понад 168 тисяч тонн кримської пшениці, що становить 25% від її валового виробництва і лише 84% — держзамовлення.

Усього зернові культури в Криму зібрано на 96,2% площі, однак держзамовлення виконано тільки на 87%. Як зазначив прем'єр-міністр автономної республіки Анатолій Франчук, темпи заготовів зерна цього року дещо нижчі, ніж раніше.

За незадовільну організаторську роботу прем'єр оголосив догану начальнику кримської Держінспекції із закупівель та якості сільськогосподарської продукції В. Бараболю.

Справа не в чорнилі

Ранкове і денне засідання 28 серпня

Парламентська хроніка

Перший заступник Голови Верховної Ради України Олександр Ткаченко, перед тим як зачитати запити народних депутатів, передав вітання сесії від Голови Верховної Ради Олександра Мороза, який перебуває на лікуванні і найближчим часом знову приступить до виконання своїх обов'язків.

(Закінчення на 2-й стор.).

Козак козака не забуде довіку

Наступного року ми відзначимо 350-ту річницю початку найбільшої національно-визвольної війни українського народу під проводом гетьмана Богдана Хмельницького, котра тривала з 1648 по 1654 рік.

Черкаські сотні Українського козацтва вже нині розгорнули підготовку до цієї знаменної дати. Разом з подільськими козаками, котрі прибули до Чигирини, — колишньої резиденції Богдана Хмельницького — кінним походом, відправлено молебень за полеглими лицарями національних змагань.

Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаська область.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Колишній паспорт — уже не паспорт

Із 1 січня 1998 року в Україні буде припинено чинність паспортів колишнього СРСР, які використовуються для поїздок за кордон.

Це передбачено постановою Кабінету міністрів України від 21 серпня 1997 р. № 900.

Паспорти служби органів внутрішніх справ та консульська служба з 1 січня 1998 року почнуть

видавати з обігу загальногромадянські іноземні паспорти колишнього СРСР усіх серій та службові паспорти колишнього СРСР серій СМ, СК, ОІ та О2, які використовують для поїздок за кордон.

Дітям до 18 років загальногромадянський іноземний паспорт обмінюватимуть на проїзний документ дитини, а в окремих, визначених законодавством, випадках — на паспорт громадянина України для виїзду за кордон без стягнення податкового мита та сплати послуг, повідомляє «Інтерфакс-Україна».

«Динамо» (Київ) — у Лізі чемпіонів!

Футболісти київського «Динамо», здолавши у дворадковому поєдинку датський клуб «Брондбю» (Копенгаген), стали учасниками турніру Ліги чемпіонів.

Матеріали спортивної добірки читайте на 14-й стор.

О На сьому засіданні Кабінет міністрів розглянув питання економічного та соціального розвитку України на 1998 рік.

P. S.

О У Вінниці розпочався телевізійний фестиваль «Крила України», приурочений до Дня авіації.

О Сім повітряних енергоустановок запрацювало у Дрогобицькому районі Львівської області.

О Двос із 300 гірників Краснодону Луганської області, котрі ліквітують припинення облдержадміністрації через несплату зарплати, взяли в заручники в. о. гендиректора вугільного об'єднання, але невдовзі відпустили його після втручання міліції.

О Унаслідок аварії на катері в Ізмайльському порту нафтою забруднено 500 кв. метрів акваторії.

О Через грозу запливлися без електроенергії сім населених пунктів Черкаської області.

В номері

Підбити підсумки й поговорити про майбутнє

Учора розпочався перший в історії української дипломатії офіційний візит в Україну керівника зовнішньополітичного відомства держави Африканського континенту — міністра закордонних справ ІАР Альфреда Нзо. Візит триватиме до 30 серпня.

Як повідомили в МЗС, візит, покликаний накреслити перспективи нового співробітництва двох країн у політичній, економічній, військово-технічній та культурній галузях, підбіє також підсумки співробітництва України та ІАР за останні роки. Заплановано зустріч Альфреда Нзо з Президентом Леонідом Кучмою, Прем'єр-міністром Валерієм Пустовоїтенком, міністром закордонних справ Геннадієм Удовенком, міністром оборони Олександром Кузьмюком.

На суші й на морі

Завершилася морська фаза навчань «Сі Бриз-97», повідомляє «Інтерфакс-Україна». Кораблі ВМС України, США, Туреччини, Румунії та Болгарії в Чорному морі відпрацьовували завдання маневрування, організації пошуку, стеження та витіснення підводного човна з району дії сил, а також спільні дії під час затримання кораблів та суден — порушників еміграції. В порту Південний біля Одеси було проведено висадку митропорочних сил та вивантаження гуманітарного вантажу.

Тепер розпочалася сухопутна фаза навчань на полігоні «Широкий лан» у Миколаївській області. Її відпрацьовують спільні дії щодо надання допомоги постраждалому населенню в районі стихійного лиха.

А вчора, коли почалися сухопутні навчання «Сі Бриз-97», завершився візит делегції російського військового відомства на чолі з міністром оборони РФ Ігорем Сергєєвим. В останній день свого візиту російський міністр зустрівся з Президентом України Леонідом Кучмою.

Сім разів відміряли. Час переходити до дій

Візит Президента України Леоніда Кучми до Москви відбувається в січні — лютому наступного року. Про це повідомив журналістам міністр закордонних справ України Геннадій Удовенко, який перебуває в Росії з офіційним візитом. Конкретну дату поїздки, за словами Геннадія Удовенка, ще не обговорювали.

Міністр зазначив, що «завдяки контактам президентів двосторонні відносини розвиваються за висхідною». На його думку, цей візит до Москви надасть дуже сильний імпульс їх подальшому розвитку.

Який же цей подальший розвиток, без якого, хоч гошки скажи, нікуди не подінешся. Та й за логікою, не слід дивитися, хоча так хочеться. Чому? Думаємо, причина цього — певний негативний стереотип, коріння якого сягають далеко в історію. А ще дії Москви зі звичної позиції сили і лише поступовим звиканням до нового цивілізованого стилю спілкування та співробітництва.

(Закінчення на 10-й стор.).

Справа не в чорнилі

Парламентська хроніка

(Початок на 1-й стор.).

Серед запитів на ім'я глави держави, керівника уряду та сидючих структур двічі повторювали ті, що стосуються приховування на закордонних рахунках валютних коштів політичними й державними діячами України, підприємствами галузевих міністерств.

Далі народні депутати обговорювали питання про початок процесу розгляду можливого внесення змін і доповнень до окремих статей Конституції України.

Коротко характеризуючи суть пропозицій, які містяться в документах, головуючий на пленарному засіданні Олександр Ткаченко повідомив, що перший законопроект, внесений народним депутатом Миколою Карнаухом, підтримали 168 народних депутатів. Цей законопроект, за словами Олександра Ткаченка, стосується змін до 24 статей Основного Закону. Найважливішим з пропонуєваних до розгляду змін є право виборців на дострокове відкликання депутата, офіційне глумлення Верховною Радою законів, надання права законодавчої ініціативи комітетам Верховної Ради та Верховному суду України. Крім того, в цьому законопроекті пропонується надання права Верховній Раді офіційно оприлюднювати і публікувати ті закони, які після повторного розгляду парламентом із зауваженнями Президента не були підписані і оприлюднені главою держави. Дещо уточнюються також повноваження Президента і Конституційного суду України. Так, зокрема, пропонується надання Президенту права за згодою Верховної Ради не лише призначати, а й звільняти Прем'єр-міністра України, голову Служби безпеки, керівників Фонду державного майна і Антимонопольного комітету.

Як повідомив Олександр Ткаченко, другий законопроект, який вніс Іван Чиж, підтримують 155 народних депутатів. Автори документа пропонують, зокрема, нову редакцію 41-ї статті Конституції України

про право громадян для задоволення своїх потреб користуватися об'єктами права не лише державної, а й колективної власності. Тож нова редакція 41-ї статті Основного Закону звучить, приблизно, так: право приватної і колективної власності не порушує.

Третій законопроект, що ініціює народний депутат Володимир Моїсєєнко, підвищує третину народних депутатів. У цьому документі внесено пропозиції щодо змін до 81-ї статті Конституції — про уточнення повноважень народного депутата України.

З доповіддю виступив народний депутат України Микола Карнаух. Він, зокрема, зазначив, що попередній законопроект пройшов експертизу в Інституті законодавства Верховної Ради України. Необхідність доповнень і змін до окремих статей продиктована передусім річковою практикою застосування Основного Закону, суперечностями й неузгодженостями окремих його статей. Тому Верховна Рада України нишнішого скликання, яка прийняла цей доленосний документ, і повинна внести корективи в деякі статті.

Проект змін до статті 41 Конституції України представив народний депутат України Іван Чиж. Йдеться про введення такого поняття, як колективна власність.

Народний депутат України Володимир Моїсєєнко звернув увагу парламентарів на те, що згідно з нормами Конституції України ніні, по суду, неможливо відкликати народного депутата України. А це як ніяк не можна назвати нормою демократії.

Якщо виходити з неоднозначного ставлення до запропонованих законопроектів деяких депутатів, і, зокрема, заяви групи «Конституційний центр», зачитаної її керівником Михайлом Сиротом, то домігтися прийняття законопроекту про вве-

сення змін і доповнень до окремих статей Конституції України буде не легко. Противники внесення змін аргументують свою позицію тим, що, мовляв, ще й «чорнило не висохло» на Конституції. Та справа не в чорнилі. А в тому, що сама процедура внесення змін до Конституції не вписана чітко. І тому виникають проблеми.

Виступаючи від фракції Народного руху, В'ячеслав Чорновіл також висловився проти внесення змін до Основного Закону держави. На думку представника групи «Незалежні» Вадима Гетьмана, слід передусім продовжити термін повноважень чинної Верховної Ради України, провести частково її ротацию, а зміни і доповнення нехай вносить парламент наступного скликання.

По суті, представники правого крила та центру підтримують позицію Олександра Лавриновича, який, виступаючи від Комітету з питань правової політики і судово-правової реформи, зазначив, що внесення змін до Конституції України не на часі.

Далі парламентарії, перед тим як піти на перерву, проголосували за те, щоб продовжити обговорення даного питання на вечірньому засіданні.

Василь ЮРЧЕНКО.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Восьма сесія — вирішальна

Представники депутатської групи «Соціально-ринковий вибір» Михайло Четухов та Сергій Кириченко заявили під час зустрічі з журналістами, що розмови про спробу якогось конституційного перевороту поширюються тими самими людьми, які «піпказали» Президенту України ідею продовження повноважень нинішнього складу Верховної Ради. Разом з тим обидва народні депутати висловили думку, що зміни до Конституції не на часі.

Михайло Четухов та Сергій Кириченко підтримали ідею проведення майбутніх виборів до українського пар-

ламенту не за «сліпими» партійними списками, а з відкритими іменами кандидатів у депутати.

Представники депутатської групи майбутню сесію назвали вирішальною, оскільки саме на ній доведеться прийняти найважливіші економічні і політичні законопроекти. Адже з нового року парламент буде ослаблений новою виборчою кампанією. Тому, сказали вони, нам треба працювати як ніколи, дружно і відповідально, не розпорошуючись на політичні дискусії.

Анатолій КРАСЛЯНСЬКИЙ.

ОДНА ГОЛОВА — ДОБРЕ. А ШІСТНАДЦЯТЬ?

ДНЯМИ *глава держави підписав указ про зміну у складі Ради національної безпеки і оборони України. І тут не обійшлося без «сюрпризів» — до складу РНБОУ введено додатково ще три посадові особи, і військи вона складається з 16 чоловік.*

Власне, справа не в кількості, бо ще ніхто не довів, скільки державним мушкетерам — тринадцятьом, шістнадцятьом, а можливо, і двадцять одному, легше радитися у такому важливому питанні. Загальною до Конституції України, стаття 107 якої гласить, що до цього органу за посадою входять — прем'єр-міністр, міністри оборони, внутрішніх і закордонних справ, голова СБУ. Отже, Валерій Пустовоїтенко, Олександр Кузьмюк, Юрій Кравченко, Геннадій Удовенко, Володимир Радченко увійшли автоматично та ще автоматично власне сам Президент України — як голова Ради, і Володимир Горбулін — як секретар. Окрім того, з'ясується, залишилася потреба радитися про нашу безпеку з Віктором Банних — головою Держкомітету у справах охорони кордону, Валерієм Кальченко — міністром з питань надзвичайних ситуацій і захисту населення від наслідків чорнобильської катастрофи, Юрієм Костенком — міністром охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки.

Певне, з огляду на реальну економічну катастрофу, яка нам «світить», два місяця в РНБОУ довірено двома міністрам економічного профілю — Віктору Суслову та Василю Гурєєву.

А хто ж ті три «новачки»? З'ясується, «розрахуваний» перший віцепрем'єр і новоспечений генерал внутрішньої служби Василь Дурдинець — голова Координаційного комітету боротьби з корупцією і організованою злочинністю — директор НБР. Цей хід Кучми-Горбуліна зрозумілий: з одного боку, засвідчити громадській уїм, що за кордоном вирішує долю «стендабів»-кредитів, прихильність антикорупційному курсу, з другого — хоч якось втішити ображеного Василя Васильовича.

До складу РНБОУ повернуто й досвідченого президента Національної академії наук Бориса Патона. «Шкодою, що ми його раніше не ввели», — прокоментував ситуацію секретар Ради Володимир Горбулін. І додав, що, на його думку, загалом це оптимальний склад РНБОУ.

Оптимістичні чи ні, можна спростувати, маючи перед собою список із уже названих членів Ради. Скажімо, чому тут є міністр економіки і немає особи, котра могла б сказати вагомим словом про менш розпорошені для держави, аніж екологічна, інформаційну безпеку. А сам В. Горбулін не заперечує, що про-

лема українського інформаційного простору переросла в реальну загрозу нашій державності. Тому цьому питанню було присвячено одне з недавніх засідань РНБОУ, але, за словами того самого Горбуліна, прийняті рішення виконуються незадовільно, і доведеться повертатися до нього уже найближчим часом — у вересні.

Але є ще цікавіше запитання, і його було поставлено на брифінгу в адміністрації Президента секретареві РНБОУ: чи не вважає він винним, що до складу Ради додатково введено главу адміністрації Президента України Євгена Кушнарєва, тобто адміністратора, і не знайдешся місця іншим впливовим в Україні особам, скажімо, главі парламенту Олександрові Морозу, який має особливий вплив на безпеку держави.

Шодо глави парламенту, то тут президентська команда, як кажуть, конституційно чиста — згідно з Основним Законом держави, Голова Верховної Ради лише може брати участь у роботі РНБОУ, тобто в переліку обов'язкових членів Ради його немає. Володимир Горбулін заперечив, що таку можливість «брати участь» Олександрові Морозу надано. Хоча тут же прохопився і про другий бік цього питання: «Склад Ради затверджується указом Президента України, і я не думаю, що Олександр Мороз матиме від цього велику радість».

З радістю глави парламенту розбіра-

лися, а ось як з радістю від введення до складу Ради з безпеки глави президентської адміністрації (йдеться не про почуття від цього самого Євгена Кушнарєва, вони зрозумілі, а про вилугу держави). Як відомо, свого часу в РНБОУ уже був один глава адміністрації Президента — «несоставлявшийся» полковник Табачник. Його ввели до Ради, виводили, наслідок відомий. Пояснення шодо Євгена Кушнарєва знаходимо у словах Володимира Горбуліна про те, що це зроблено для консолідації стосунків між РНБОУ та адміністрацією Президента... Виходить, проблеми консолідації з кимось іншим — з тим само парламентом — у РНБОУ немає?

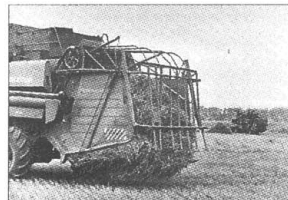
Утім, що ніні «обскурали» конкретні персоналії цієї Ради, коли для її належної діяльності немає найнеобхіднішого закону про РНБОУ. Адже, як зазначено у Конституції, компетенція та функції цього органу мають визначатися законом. Володимир Горбулін запевнив, що відповідні пропозиції до законопроекту направлено й передано до парламентського Комітету з питань оборони й держбезпеки, і там до законопроекту нових зауважень не виникло. І ось тут, звісно, уже потрібен бач глава парламенту (штучно В. Горбуліна) — «Коли Мороз буде живий-здоровий, законопроект буде внесено на розгляд сесії...».

Анатолій БЕНЬ.

Врожай—97

3 віника впасти і вбитися

На Житомирщині ранні зернові видали цього року з кожного гектара приблизно по 22 центнери. Це на 2 центнери більше, ніж торік.

Резерви і втрачені можливості особливо добре видно на прикладі Житомирського району. У Дірецькому вийшло майже по 46 центнерів з гектара. А в Буках — 3,6. Звичайно, треба врахувати, що Дірецьке це — лісостепова зона, а в Буках — поліський пісочок. Але ж на північ від Житомирського — Черняхівський район, де умови типово поліські, проте зібрили по 19 центнерів. А в Житомирському районі, більша частина якого зароборана на карті в лісостеповий колір стиглого колосу, вийшло на круг на центнер менше. Це цифри. У Поліп'янському районі зібрили по 35 центнерів ранніх зернових, у Бердичівському та Ружинському — по 32. А от у Житомирському районі, крім Дірецького, високими врожайками може похвалитися така як Миролібіва — 35 центнерів з гектара.

Не будемо говорити про тих, кому дістався скупий пісочок. Але ж агрофірма «Дірецьке» межує з господарствами, де як кажуть фахівці, землі навіть кращі. Та в Озерянці зібрили по 22 центнери зернових з гектара, а в Коди нема й по 16.

— З віника впасти і вбитися, — з гірким гумором прокоментував таку ситуацію начальник обліськогосподарств Італій Бистрицький. — Якщо в умовах лісостепу збирати по 15 — 22 центнери ранніх зернових з гектара, то агрономи в таких господарствах не потрібні.

В агрофірмі «Дірецьке» ні техніки особливої немає, ні добрив, щоб вносити стільки, як коліс. А вперед вивалився тому, що голова правління Микола Кабалюк та його команда вміють мислити й аналізувати. Приблизно половина угідь тут — трави. Заготовили вже стільки сіна й сінажу, що й у 1999 році проблем з кормами не буде. А це не тільки результати в тваринництві. У структурі зернових третину площ займає кукурудза на зерно, стебла якої одразу стають поживою для ґрунту, як, до речі, й солома, бо немає ніякого економічного сенсу поритися з нею. В агрофірмі підрахували: щоб вивезти на гектар 35 тонн жнив, треба спалити 82 літри дизеля.

У господарстві вже років п'ять не застосовується плуг, бо переконалися: в нинішніх умовах він тільки добре гроші з каси виворює. Безплужна система обробітку ґрунту (сама система, а не окремі вихолплені заходи) економить третину пального, та ще й значно прискорює темп робіт.

Уміючи по-новому рахувати, заощаджують гроші на те, що справді донемає необхідного, — на захист рослин. На базі агрофірми «Дірецьке» на фініші живих учили агрономів цієї зони, як відмовлятися від шаблонів. Бо тих «віників», з яких можна вилати з урожаєм-98, надто багато. Якщо готувати ґрунт до осінньої сівби по-старому, з нинішніми темпами треба ще днів п'ятдесят — усі терміни минуть. А найстрашнішим «віником» може стати звичка сіяти туди, що під кутом потрапить. Адже якщо насіння цього року дуже низька, та як і багате його має так званий чорний зародок, тобто заражене різними хворобами... А це значить, що долю майбутнього врожаю та його якість буде вирішено вже в найближчій тижні.

Олексій КАВУН.

Житомирська область.

Фото

Юрія ВЕНГЕРЕЦА.

3 АЦКАВЛЕНІЙ читач, очесуючи, пам'ятає, що в публікаціях під загальним заголовком «Корозія» («ІУ» за 24, 25 та 26 червня ц. р.) автори змушені були констатувати: керівництво державного підприємства «Суднобудівний завод імені 61 комунара» уникло зустрічі з журналістами, тому й не було коментування нинішнього становища та можливих перспектив однієї з найбільших верфей України. Чому — залишається лише здогадуватися. Після виступів газети «Завіска», однак, дещо піднялася. Цього посприяло події, що відбулася. Зокрема, гостіне засідання за участю Голови Верховної Ради України Олександра Мороза, Комітету ВР з питань базових галузей і соціально-економічного розвитку регіонів та розширеного засідання Координаційного комітету з боротьби із корупцією й організованою злочинністю при Миколаївській облдержадміністрації.

копоставлених членів згаданого Координаційного комітету, в усякому разі, виступивши невдоволено: ситуація спровокована зарубіжними замовниками, захищеними в приватизації підприємств, з якої вони мали б солідний зиск. Справді, хіба не можна припустити, що досвідчений в міжнародних обробках замовник за заздальгиде продуманим планом увести підприємство в збитки, а потім на її покриття забирати досить вагомий чи навіть контрольний пакет акцій?

Тепер, коли таємне стає явним, можна прослідкувати, як розгорталися події. У 1992—1993 роках завод імені 61 комунара уклав контракти з грецькою компанією «Ласкарідіс Шіпінг» на будівництво серії рефрижераторів, обумовивши єдину ціну на кожен з них — 9,9 мільйона доларів. Рентабельність першого спорудженого судна становила 22,1 відсотка, корабель одержали прибутком майже 1,8 мільйона доларів. Фінансовий зиск по другому судну серії вже був набагато скромніший —

ми... старе. Він стверджує те, що й його попередники: все передбачити на багато років наперед, мовляв, неможливо було, а обумовлювати в контрактах форсмажорні обставини — означало б відстохувати замовників. Та хіба не було інших способів? Чи не можна було інше підписати протоколи намірів, а пізніше, по кожному судну, після ретельних

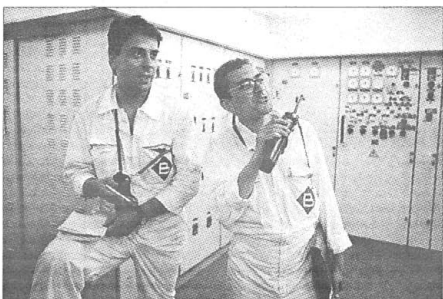
Продовжуючи тему

Чужоземний сценарій для Миколаєва?

Коли таємне стає явним, відкриваються можливості реальних кроків до виходу з кризової ситуації

Саме задля того, думається, аби зупинити оте падіння, й призначили О. Фірову генеральним (четвертим, до речі, за останні чотири роки). Не скажеш, що він щодо цього нічого не робить. Передусім, виявляє й прагне реалізувати те з устаткування й виробів, що займали гирями висить на заводі. Ініціював створення відокремленого державного підприємства, яке узяло б на себе утримання об'єктів соціального призначення до повної передачі їх місту. Лише на обслуговування майже 200 житлових будинків підприємство витрачає за рік близько 9 мільйонів гривень. З його ініціативи розпочато, на решті, довгоочікувану реструктуризацію виробництва. Налагодили взаєморозуміння співпрацю з новоствореним українсько-грецьким СП, і вже намітилися принципово нові підходи до справ: кредити на будівництво суден беруть не корабельні, а замовники. Шукав директор і шляхи здешевлення продукції. А також домагався зменшити збитки від виконання замовлень за укладеннями до його приходу угодами з іноземними фірмами (щодо останнього, то по семи незбудованих суднах їх відомо зменшити, розрахунково, з 30 до 15 мільйонів доларів). Усе це й дещо інше, хоча й не встигло ще істотно вплинути на ситуацію, проте в недалекому майбутньому, сподіваємося, на верфі, такі дасть добрі плоди.

Слід, правда, зазначити, що і у Олександра Фірова, на жаль, ставлення до старих, не вигідних заводів, за твердженнями компетентних органів, угод з іноземця-

обрахувану, вже укладає конкретні договори з конкретними цінами? Так, до речі, й робиться, коли програма співробітництва довготермінова.

Згадаємо калікарніне давноті зустрічі з тодішнім генеральним директором заводу Ігорем Овдіємком. З яким пафосом він розказував про оті щойно укладені угоди! Як наголошував: обов'язково напишіть у газеті, щоби вітчизняні замовники поспішали, бо програма суднобудування «забітася», по суті, аж до 2005 року, вже тепер доведеться вишукувати для них якісь невеличкі ніші... Незабаром, однак, з'ясувалося, чого варті оті контракти. Саме організація виробництва за чужоземним сценарієм призвела певною мірою до сповзання підприємства в приват. Й писався отой сценарій, схоже, не без злого наміру. Один з висо-

близько 150 тисяч доларів за рентабельності 1,5 відсотка. Ну, а далі вже одні збитки, які обчислюються мільйонами доларів по кожному судну. Так, по останньому, переданому грекам у березні нинішнього року, втратили майже 5 мільйонів доларів. І це законотворіть, бо, «верстаючи» програму на багато років наперед, «забітали» в неї ставку ціну на конкретні судна. У часи, коли укладалися угоди, не те що солідним підприємцем, а й студентом-першокурсником вже стало відомо, що розпочався інфляційний грошово-неустойчивий, платіжна неспроможність партнерів, швидко подорожчання матеріалів, енергоносіїв тощо. То як цього можна було не врахувати?

Втім, як керівники підприємства піклувалися про його «самопочуття», видно не тільки з

вищезгаданих угод, а й з фактів, так би мовити, дрібниць. У відділі, що її підготували за підсумками перевірки працівники УМВС, СВУ, КР, податкової адміністрації та деяких інших відомств, зафіксовано чимало не тільки порушень, а й зловживань. Узяти, приміром, закордонні вояжі керівників та фахівців підприємства, на які тільки за два останні роки витрачено понад 270 тисяч доларів. Навіть побіжний аналіз цих відрахувань засвідчує: далеко не завжди в них була нагальна потреба.

«Мандрівники» дбали передусім про себе. Один з не таких уже й давніх генеральних директорів — Дмитро Черненко, скажімо, поїхавши на виставку «Посейдон» в Греції, одержав від компанії «Ласкарідіс» (так-так, тієї самої, через контракти з якою прогорів завод) 6,7 тисячі доларів та й з каси рідного заводу хопанув 2,5 тисячі «зелених». То чому б не іздити?

У той час, коли суднобудівники зарплати місяцями не бачили, начальство продовжувало обшарпувати свій виробничий побут: купувало комп'ютери, факси, телевізори й мобільні телефони, холодильники й вентилятори, ще казна-що. За рік з невеликим на це пішло майже 850 тисяч гривень. Звісно, для таких-то та інших діянь ширма комерційної таємниці була навіть необхідна. Нині, коли ту ширму зрівано, добре видно ціну приватизації, об'єктивні мовляв, обставини спричинили всі бідні. Та й суб'єктивний чинник, з'ясувалося, відіграв не останню роль.

Сьогодні залишається сподіватися, що гіркі уроки минулого стануть для нових керівників підприємства справді повчальними. І вони не повторюватимуть те, що допускали їх попередники.

Та як усе-таки витягти верфі з приват? Міністр тепер уже Міністерства промислової політики Василь Гурезь заявляє, що позитивно позначиться на ситуації реалізація останніх постанов уряду України щодо суднобудівної галузі та конкретних заходів виходу з кризи, розроблених по кожному з підприємств. Нерентабельні контракти, однак, доведеться виконати, й на це, так би мовити, планово збиткове виробництво держава має б виділити відповідні кошти, щоб суднобудівники менше страждали, підприємства ж усе-таки державні. На заводі імені 61 комунара з 1995 року повністю припинено, скажімо, фінансування будівництва ракетного крейсера «Україна». А його готовність — 94,6 відсотка! Закінчити б — і, коли не по кишені такий для себе, продати — ціна на зовнішньому ринку оцінається 500—600 мільйонів доларів... І Верховна Рада, як видно із запевнень її керівництва, готова підставити корабель на плечі розробленої низки законопроектів, прийняття яких неабияк посприяє поліпшенню становища в цілому в галузі і на кожному підприємстві зокрема. Слід примножувати зусилля трудових колективів, які, схоже, не будуть ділитися з тулуповою ситуацією, в яку їх завели колишні недалекогляді керівники...

Ну, а далі — приватизація. Вона, сподіваємося, всіх примусить набиратися розуму й хазяйнувати собі не в збиток. — Тільки не кидаймося в неї, в приватизацію, негайно й бездумно, не усунувши головних проблем, не ставши мішкою на ноги, — застерігає голова обкому профспілки працівників суднобудівної промисловості Сергій Воробієв. — Бо геть усе загубимо. А так ще є надії...

Прислухатися до цієї думки, певно, нехай. Аби приватизаційний процес, справді, ривок не за чужоземним сценарієм, а, передусім, в інтересах багатотисячного трудового колективу знаменитий в недалекому минулому української верфі.

Георгій ВОРОТНИК.

Миколаїв.

Фото Олександра КРЕМКА.

З досьє «Голосу України»

До Миколи Федорук мерами Чернівців були різні люди — і фізики, і лірики. Траплялися на цій посаді й такі, що сідали в крісло міського голови без найменшого досвіду управлінської роботи. Новий мер Чернівців прийшов у ратушу, як мовиться, у всеозброєні — одинадцять років пропрацював на різних щаблях виконавчої влади, сім — очолював райвиконком.

За характером — рішучий, але врівноважений. Належить до людей комунікабельних. Знається на місцевості. Сам чудово співає. Проведеному коруптному «Голосу України» білі-опитування показало: чималий відсоток чернівчан підтримують дії мера міста.

— Як же звертання вам найбільше до влободі — пан, товариш, добродію, пошадки, мер чи голова міськради?

— Усі ці слова по-своєму змістовні й красиві. Кожне з них додає гонору й поваги. Але в моєму піші хочеться простоти, а не пістету. Хочеться, щоб чернівчани, зустрівши мене на вулиці, зверталися без чобітності й манірності: «Як ся маєш, Миколо? Що тобі болить, як твоє здоров'я?»

— Управлюю багатьох літ на чернівецькій ратуші мовчав старовинний, встановлений ще за часів Австро-Угорщини, годинник. Вапі попередники не звертали на те уваги. А ви наказали відреставрувати улюблену реліквію чернівчан. Над місцем через кожні п'ятнадцять хвилин лунає мелодійний перебіг куранти. Але ж у нашої кажуть: сім год мак не родив, та голуду не було. Тобто йдеться про те, що годинник — не головна міська проблема. Він міг би ще й зачекати.

Справді, годинник — не головна міська проблема. Але кілька поколінь чернівчан зиряло саме по ньому. Для них він був не просто буденною річчю, а символом. Тому ми й вирішили повернути його до життя. А коштів, витрачених на реставрацію, не спорожили міської казни.

До речі, пологовади міські куранти на ратуші вже колега-тележурналіст В'ячеслав Стасін. Він уже життя колекціонує годинники, до тонкощі розуміється в їхніх механізмах. В'ячеслав навіть виправив і усунув дефект, допущений знаменитими австрійськими годинниками під час монтажу куранти, через що у них були збої в роботі.

— Потім ви розпорядилися відреставрувати й старовинний міський прапор з гербом міста австрійської епохи. Платите відреставрувати ратушу. Це багато чого зроблено і заплановано здійснити.

Персон: особистості

Микола ФЕДУРК:

«Це місто я люблю — у нім моя душа»

— Коли ви балотувалися на посаду «батька» міста, у вас були чудові передвиборні аргументи. У них ви в оригінальній формі знайомили чернівчан зі своєю кандидатською програмою. Чи можете на четвертому році свого головування, поклавши руку на серце, сказати: більшість із обіцяного виконано?

— Ось я демонструю цей жест. (Микола Федорук кладе руку на серце й продовжує розмову). Це жарт, звичайно. Але свою передвиборну програму з основних напрямків так вдалося реалізувати. Тепер, після трирічного перебування на посаді голови міської ради, можу сказати, що вектор руху вперед обрано правильний. Ми вдосконалили систему комунального обслуговування міста. Тоги, що ми ввели, чистішим і благоустроєнішим. Вдалося істотно поліпшити водопостачання, якість питної води. Вживаємо заходів, щоб вона подавалася в квартирі цілодобово. Якщо будемо викона-

ні доручення, що їх дав урядові Президент України, то заправимо на повну потужність водозабір з річки Прут. Торік вдалося ввести в експлуатацію тридцятикілометрову газову мережу середнього й високого тиску. Газ почав регулярно надходити до жителів міської околиці. Стала до ладу нова школа, а неділю знову відновилася прийомом пацієнтів. Друга міська лікарня, що була зруйнована внаслідок зсуву в старій частині міста. Один з чернівецьких майданів прикрасив пам'ятник патріархові буквинської літератури, борюся за утвердження української мови в краї Юрію Федьківчу.

Одним із своїх пріоритетів мерія вважала і вважає захист незалежності чернівчан. Більше тисячі чоловік, що опинилися за межею безпеки, обслуговуються при центрі соціальної опіки «Турбота». Завдяки цьому вони можуть користуватися багатьма пільгами. Інваліди та багатодітні ро-

жильки. І тому ми дали змогу людям реалізувати що вроджену рису. А в час економічної скрути — це ще й додаткові робочі місця. Звідси щедрим потоком течуть прибутки до державного й місцевого бюджетів. І шорік ці надходження зростають.

Крім цього, в місті діють десятки малих торговців. Усі вони впорядковані й приборковані так звану «дику» торгівлю. На їх благоустрій мерія не витратила жодної копійки. Ці роботи профінансували підприємці.

— Колись, за часів Австро-Угорщини, міський бургомістр Антон Кохановський закликав на території Чернівців багато добрих справ — електрифікувати місто, прокласти каналізацію, пустити трамвай. Тому чернівчани на знак поваги до нього назвали одну з міських вулиць його іменем. А вам, часом, не сниться така перспектива?

— Бургомістр Кохановський — то особина сторінка в історії Чернівців. Ця людина жертовно служила містові. До

дини одержують різноманітні субсидії та матеріальні допомоги, пільгові кредити на придбання меблів, ремонт помешкань, індивідуальну зарплату. Місто взяло на себе й оплату за ремонт складної побутової техніки, якою користуються незможні. І все це робиться за рахунок позабюджетних коштів. Ми навчилися заробляти їх і не збираємося залазити в державну кишеню.

— Мабуть, суцільним базаромані? Аде в Чернівціх діє один з найбільших в Європі «товиків» — Калінінський ринок. Його хрещеною матір'ю була мерія. Вона дала добро й на створення багатьох інших торгових у міській зоні. Чи не скажете вам колись нападник, що Федорук перетворив Чернівці на суцільний базар?

— Я лише відновив історичну справедливості. Чернівці розташовані на перехресті багатьох торгових шляхів. У менталітеті чернівчан завжди була присутня торгова, підприємницька

свої слави й ішов дорогою, тусто встеленою тереном. І за це заслуговує великої поваги.

Стосовно його лаврів, то я про це не думаю. Але знаю одне — треба ривнятися на цього подвизника.

— Ваше ставлення до прийнятого нещодавно Верховною Радою України Закону «Про місцеве самоврядування в Україні». Чого він дав вам більше — прав чи обов'язків, повноважень, влад чи обмежень?

— Відповідальності. Це однозначно. Щодо влади, то на мою думку, її маємо влопати. Одне не влаштує в новому законі — фінансово-економічні підвалини місцевого самоврядування. Вони продекларовані, але на ділі їх механізм недосконалий.

— Коли вам важко, або коли в думку являється тут, чим виводите себе з цього стану?

— Мажорное музикою, гарною пісню. А Чернівці, що не кажіть, коліска української естради.

Розмову вів Василь БАБУХ.

Науково-практична конференція

З ініціатиції Спільні орендари і підприємці України, за участю Верховної Ради України, Кабінету міністрів України, Фонду соціального захисту та постприватизаційної підтримки колективних і приватних власників та Асоціації роботодавців торгівлі й комерційної сфери економіки України 11–12 вересня 1997 року в місті Києві відбулася благодійницька акція — науково-практична конференція «Фінансове законодавство, інвестиційний клімат та фінансовий стан бюджету — визначальні фактори розвитку підприємства, середнього та малого бізнесу».

Організатори: Верховна Рада України, Кабінет міністрів України, Фонд соціального захисту та постприватизаційної підтримки колективних і приватних власників, Спільна оренда і підприємці України, Асоціація роботодавців торгівлі та комерційної сфери економіки України.

Мета конференції: визначення проблеми впливу на розвиток економіки законодавства, про оподаткування прибутку, додану вартості та акцизного збору, політики ліцензування та патентування господарської діяльності, законодавчого регулювання діяльності підприємництва, малого та середнього бізнесу, створення сприятливого інвестиційного клімату та легалізації тіньової економіки.

Програма конференції передбачає науково-практичні доповіді, семінари заняття та консультування з питань оподаткування, ліцензування та патентування господарської діяльності.

Пропонувати теми доповідей: Проблеми законодавчого забезпечення розвитку підприємництва;

Урадова програма розвитку податкового законодавства;

Проблеми підприємництва, пов'язані з діючими фінансовими механізмами регулювання господарської діяльності;

Ухвалення Цивільного кодексу як законодавчого запорука розвитку малого й середнього бізнесу;

Державна політика щодо контролю за дотриманням законодавчо-правових актів з питань оподаткування, ліцензування та патентування;

Реалізація державної політики щодо розвитку малого та середнього бізнесу;

Інвестиційні перспективи підприємництва в Україні;

Конкурентна політика та малий і середній бізнес;

Правові гарантії функціонування недержавного сектора економіки;

Податкове законодавство як регулятор використання фінансових ресурсів;

Вплив розміру мінімальної заробітної плати та нарахування на фонд споживання на розвиток підприємництва;

Роль і функція держави в розвитку підприємництва;

Роль громадських об'єднань роботодавців в законотворчому процесі;

Вплив фінансово-податкового регулювання підприємницької діяльності на соціальну захищеність працюючих.

Відбудується семінар з питань оподаткування.

Пропонувати теми доповідей: Податкове законодавство як фактор сприяння інвестуванню у виробництво та легалізації тіньового капіталу;

Закон України «Про оподаткування прибутку підприємств»;

Особливості Закону України «Про податок на додану вартість»;

Оподаткування доходів фізичних осіб;

Порядок патентування та ліцензування господарської діяльності;

Права та обов'язки державних контрольно-наглядових органів за дотриманням податкового законодавства;

Права суб'єктів господарювання щодо взаємодії з державними контролюючими органами та порядком подачі апелій;

Державне регулювання роботи з готівкою та контролюючо-касовими апаратами.

Учасники конференції: члени уряду України; народні депутати; працівники міжнародних фінансових організацій та посольств інших країн; учні та фахівці-практики з питань фінансового регулювання економіки, законотворчості; представники громадських об'єднань роботодавців, профспілок, місцевих органів самоврядування та суб'єктів господарювання.

Тривалість доповідей: на пленарному засіданні — до 20 хвилин, виступ у дискусії — 7 хвилин, повторно — 5 хвилин.

Заявки на участь у конференції (назва доповіді, прізвище, ім'я, по батькові, вчений ступінь, місце роботи, посада, телефон сл. факс) приймаються до 1 вересня 1997 року поштою або факсом (044) 462-53-70.

Адреса оргкомітету конференції: 254070, м. Київ, вул. Г. Сковороди, 5-а, Спільна оренда і підприємці України.

Телефони: 416-21-49, 416-07-64, 416-04-02; тел./факс 462-53-70.

Організаційний комітет.

«Затримайтеся же на погодині, покуштуйте нашого хліба і поговоріть не про сумне. Та що те село бачило?». Директор місцевої школи Василь Сזור, добродію людини, поможіть, скромничав. Село Житомирське (у селі польській галицький Житомирський) якого літа бачили стільки такого, що хоч б'ягом знімай — зворушували до сніз і повальний більше за будь-який підручник.

На початку липня буревій з градом за лічені хвилини понівечив не те що садиби й городи, а величезні колосисті поля, залишивши й так небагате господарство без зернини на зиму. Тік порожий, ферми розкрили (жодного шлодо листа шифру), 120 тонн сіна вимочено і розкидано на сотні метрів. Первіляні люди, ледь зрадивши, що живі, впади у відчай: «Хіба ж це життя, якщо їсти нічого й ХЗП не поченено?» Директор школи КСП «Червона Зірка» Галина Петришина миттю кинулась до допомоги — до району, області, Києва. Та чи їй було голосити, якщо майже двісті душ чекали на підтримку, заспокоєння у страшною лихоту? Сльозу дозволила собі лише далеко від домівки, прихвилю, як сама каже, «до свого депутата».

Уже другого дня 10 тис. гривень харківського медпідприємства «Здоров'я народу» наїшлило на адресу постраждалих. А слідом і розпорядження голови держадміністрації Антона Малиновського про допомогу всіх 22 райцентрів Олександрійському району і безпосередньо мешканцям Житомирського району ліквідації

Та що те село бачило...

Депутат в окрузі

наслідків стихії. А це продукти, товари першої потреби, до 900 тонн зерна, 2700 лістів шифру.

«Низький уклін усім-усім, хто дотепер не залишив нас без турботи й уваги, — каже Галина Домінікіна. — Але саме оті перші гроші, що наїшлили з Держкоммедіопромом, керуваного нашим депутатом Юрієм Прокоповичем Спіженком, поділені між усіма селянами району, не забуваючи нікого. Ми й раніше знали, що райлікарня — одна з найкращих в області, новобудови в Олександрії, озорвлення дітей влітку — заєблешого справа рук і організаційних злібностей нашого обранця. Проте тепер певні — хоч би там що, з ним не пропадемо».

Олександрійський виборчий округ № 165, що надав підтримку саме Юрію Спіженку, котрий очолює нині два комітети — Верховної Ради (з питань охорони здоров'я, материнства і дитинства) та Держкоммедіопром, отримав дещо несподіване підтвердження того, що не помилюся в виборі. Згідно зі статистикою, Олександрійський район єдиний в області, а скоріш за все і в Україні, де відзначається значний приріст населення. З більш як 50 тисяч мешканців третина — діти. І це в місцевості, ураженій Чорно-

билем, знаменитий хіба що лісами й болотами. Промисловість тут у простоті, сільське господарство — збиткове. А зайдіть-но до будь-якого з 25 дитячих садочків, до фельдшерського пункту чи лікарської аптеки (в асортименті понад 700 найменувань ліків) ахнеш!

Голови адміністрації Олександрії С. Ємільчонко, Василь Бабич і Василь Дієнка напербій можуть розповідати, як і чим не лише тримається, а й розвивається місцевий лід, звідки бере впевненість, сили для праці.

Тут побуте приказка: полішук не пропаде. З досвіду побаченого на житомирському Полісі хоч додати: не пропаде, якщо інший полішук не підведе. До речі, Спіженко жив і працював у цих краях.

Всім машин медпомогти («санітарки» і легковий невідкладної допомоги), медобладнання для діагностики і лікування, слухові апарати для дітей з порушенням слуху, взуття і одяг малозабезпеченим, лікування всіх, хто гостро потребує лікування у столичних клініках, матеріальна підтримка місцевої преси — це лише мала частина того, що зафіксовано в журналі помічника-референта Юрія Спіженки Ніни Мороз. А на прилогах, що їх вона провела з депутатом, вже побувала більш як тисяча виборців.

Людмила МЕНЖУЛІНА.

Репортаж

Джерело віг Ярила

ВІДОМО, що раки можуть жити лише в чистій воді. Цього року на Приднісній екології вперше за багаторічній спостережень збільшення популяції раки. Це свідчення того, що поменшало шкідливих викидів у річку, додалося в них чистих джерел. Нещодавно наш кореспондент побував на освітченні одного з них — у Рипкинському районі Чернівецької області.

кож депутатам Чернівецької міськради Іванові Осадціву та Роману Терлецькому. Група «зелених» розсиділа джерельце, облаштувала капличку в Нових Яриловичах.

— Те, що джерельце не замерзає і в люту зиму, а довкола нього і в морози зелене трава, свідчить передусім про насиченість її мінералами, — каже голова обласної організації «Зелений світ» І. Осадців.

— Розчищаючи його, ми знайшли чимало кольорових кристалів, рідкісних камінців. Незабаром у Києві

зроблять детальний хімічний аналіз води із джерельця. І тоді стане зрозуміло, яким чином воно додає сил людині. І Дніпру. Бо чим більше прокинеться замулених джерел, тим ясніше буде вода його річок і ручаїв, тим здоровішим буде людське тіло.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернівецька область. На знімку: освітнення цілющої води списком Чернівецьким та Ніжинським Варлаамом.

Фото Івана ОСАДЦІВА.

У номер

Львів

Де стихія, а де й недбалість

Збитки, завдані повинні сільському господарству Львівщини, становлять 35,8 мільйона гривень, і ця сума примножується, адже жнива розпочалися із запізненням на три тижні і збирання врожаю триває у пожежному порядку». В селі Луки Самбірського району всі сіножаті опинилися під водою, отже, доведеться перекидати корми від сусідів. А в них — свій клопіт. Спекса, що прийшла на зміну зливам, також обернулася збитками. Та цього разу винна не стихія, а недбалість. Протягом тижня в області виникло чотири пожежі, вогнем знищено 134 тони вугілля кормів. Одна з пожеж сталася у фермерському господарстві через порушення правил експлуатації електроприладів.

Миколаїв

Рятуючи хліб, себе не вберегли

Спалах лептоспірозу охопив півтора десятка сіл Доманівського району Миколаївщини. Госпіталізовано майже півтори сотні осіб.

Центром захворювання стало КСП «Акмечетський Ставки». Там на залите дощами низинне пшеничне поле, куди не могли допуститися комбайни, з косами й серпами виїхали, щоб врятувати хліб, селяни — 270 чоловік. Трудилися більш як тиждень. На те, що в калюжах, які утворилися на полі, плавали трупи мишовидних гризунів, особливої уваги не звертали. А слід було: хтось там порізав чим наколов руку, ногу, на ранки потрапляла брудна вода. Виявилось, не просто брудна — заражена мікробами-лептоспірами. Заважачи на рівнозначності ситуації, в епіцентрі спалаху хвороби побував міністр охорони здоров'я України Анатолій Сердюк. Не лише надати відповідну допомогу, а й зробити висновки щодо недопущення подібного в інших регіонах.

Полтава

Ярмарок нових надій

Цього разу на освяченому Миколою Гоголем Жабрицькому майдані розташувалися більш як 70 промислових підприємств, 190 торговельних організацій, 50 — громадського харчування. Всього ж протягом тижня на Сорочинському ярмарку буде 2,5 тисячі торговельників. Прибули на ярмарок і представники з Росії, Білорусії, країн Балтії, Польщі, Німеччини і майже всіх областей України. Театралізовано свято за участю героїв гоголівських творів працівники культури області покажуть останньої суботи місяця — 30 серпня. Завершиться ярмарок 31 серпня.

Сімферополь

Незаймана земля Тарханкуту

Рішення про створення Тарханкутського державного природного заповідника ухвалила сесія Черноморської районної ради. Під заповідник відійде 7 тисяч гектарів державних земель і 12 тисяч гектарів берегової смуги. Необхідність створення такого заповідника в Криму назріла давно. Півострів Тарханкут є унікальною територією, де збереглися давня рослинність і тваринний світ. Він унікальний ще й тому, що в Криму, та й на решті території України, немає подібних ландшафтів.

Спадщина

Заповідані старожитності

До Всеукраїнського фонду відтворення втрачених пам'яток історико-архітектурної спадщини ім. О. Гончара, що опікується, зокрема, відбудовою Михайлівського Золотоверхого собору в Києві, нещодавно завітала заокеанська гостя — громаддянка Сполучених Штатів Америки Софія Моравецька-Темницька, один із розпорядників воді покійної української малярки Людмили Морозової (1907—1997), яка народилася в Києві, а тривалий час жила і померла у США. Пані Софія передала на збереження в Україні дві реліквії з особистого зібрання художниці — образ Пресвятої Богородиці Почаївської у срібних шатах та образок Святого Миколая Чудотворця. Ці пам'ятки українського іконопису і золотарства кінця XVIII — початку XIX століття належали в минулому до родинних реліквій відомого збирача українських старожитностей В. Тарновського.

Згідно з заповітом Л. Морозової ікони мають бути передані до Михайлівського Золотоверхого собору після його відбудови. Нині вони віддані фондом на тимчасове зберігання до Національного банку України.

Володимир ЛЕВЧЕНКО.

Київ.

Виставки

«Візантія і Київська Русь»

ТАКА назва виставки, що відкрилася у Національному Києво-Печерському історико-культурному заповіднику.

Мистецтві творці, які тут експонуються, — з різних музеїв України. Багато з них, поряд з давньоруськими пам'ятками з музеїв і бібліотек Новгорода, Москви, Санкт-Петербурга, посилають чільне місце на цюгоричній виставці «Слава Візантії» в Метрополітен-музеї Нью-Йорка (США), демонструючи частку духовної культури Київської Русі.

Нова виставка є перспективним поглядом на зв'язок великих народів і культур доби

середньовіччя. Адже Візантія — спадкоємця греко-римського світу — зіграла визначну роль у становленні України-Русі як великої європейської держави.

Крім численних пам'яток давнини з фондів Києво-Печерського заповідника, тут представлені чудові речі з заповідника «Софія Київська», художнього, історичного музеїв України, Львівського історичного музею, Музею історичних коштовностей, заповід-

ника «Херсонес Таврійський» та фондів Інституту археології НАН України.

Тут відвідувачі вперше побачать нову сенсаційну знахідку — плиту з рельєфом воїна-вершника (святого Георгія чи святого Дмитра). Досі було відомо лише чотири давньоруські плити з зображенням святих воїнів. Це — п'ята.

До найбільш цікавих експонатів з Херсонеського заповідника належать бронзова кадилиця б'єт., яка свідчить про формування християнської атрибутики, і більш пізня стеатитова ікона

з зображенням трьох святих воїнів.

Олена ЧЕРНЯХІВСЬКА.

«Кобзар» з Канади

Президент комітету «Допомога Україні» п. Анна Фігус-Ралько часто надишала до Рівного літературно-історичної тематики, видану в Канаді, США та інших країнах, що має відношення до України, а також іншу гуманітарну допомогу.

На цей раз п. Анна надіслала кілька комплектів незвичайної кнєги. Це — «Кобзар» Тараса Шевченка... у чотирьох томах, котрі разом складають майже 2000 (!) сторінок. Видання здійснив доктор Леонід Вілєцький. А сприяли цьому Інститут українознавства Української Вільної Академії Наук у Вінніпегі та видавничий спілка «Трибуз» у Канаді при газеті «Український голос».

У передмові написано: «Це перше видання у Канаді повного «Кобзаря» Т. Шевченка. Воно містить у собі всі віршовані твори поета, що принесли йому й українській культурі славу, а визвольному руху українського народу — непереможну духовну силу боротьби України за свободу, самостійність і соборну державність на рідних землях». Це видання відрізняється від усіх дотеперішніх тим, що текст кожного твору подається таким, яким вийшов з-під пера автора. І ще одне: твору згруповані відповідно до тих найголовніших місць, у яких поет перебував, або за часом, коли Кобзар виявляв свою найпотужнішу творчу силу.

До багатьох творів великого поета вчений подає вичерпний науковий коментар.

Гурій БУХАЛО, кандидат історичних наук.

Плекаймо рідну мову й на кримських берегах

Проблеми державної мови на півострові нещодавно обговорювали учасники «круглого столу» в Сімферопольському соціально-духовному центрі українців у Криму. Тут досі відсутня українська преса, жодної української школи. Небажання держави бачити проблеми українства зведено в ранг регіональної політики. Активісти й ентузіасти не в змозі зробити щось значне самотужки. Досі їм вдалося лише відкрити єдину в автономії українську громадську бібліотеку ім. Степана Руданського.

До речі, знову ж таки на громадських засадах нині створюється українська гімназія.

Група ентузіастів, заручившись достатньою кількістю заяв батьків з проханням викладати їхнім дітям рідну мову, намагається відкрити її у Сімферополі. Та чи встигнуть вони до 1 вересня вирішити безліч проблем — невідомо. Місцеві влада не бажає докласти зусиль — мовляв, нема на цю справу грошей.

Держава нарешті мусить звернути увагу на потреби кримського українства, — одностайно наголосили учасники «круглого столу». Адже від цього залежить її престиж, а також гідність українських громадян.

Віктор ХОМЕНКО. Сімферополь.

Ще раз про Чорнобиль, але без містики

Повертаючись до надрукованого

ПОСТІЙНИ читачі «Голосу України», певне, пам'ятають опубліковану в газеті за 25 квітня статтю кандидата хімічних наук Юрія Большака під інтригуючим заголовком «Чорнобиль, про який знали заздалегідь». У ній в розділі «Що там у нас на Ч», знаходимо твердження, що сама дата аварії була не випадкова. Автор стверджує: «... за багаторічними спостереженнями гідрологів, гідробіологів і гідрометеорологів саме 26 квітня є найменш сприятливим моментом у році з точки зору локалізації наслідків катастрофи з емісією у довкілля радіонуклідів. Дані 10-річних спостережень свідчать, що на 26 квітня рівень води в Київському водосховищі досягає максимальної позначки, а в Дніпрі з притоками — мінімальної».

Даруйте за розлогу цитату, але без неї не обійтися. Спростовуючи «містичні» причини аварії, на які намагає Ю. Большак, мусимо бути коректними.

Один з авторів представляє організацію, у якій працюють фахівці — гідрологи, метеорологи, гідрохіміки, гідробіологи, кліматологи, радіохіміки, і авторитетно стверджує, що максимальний рівень води в Київському водосховищі на основі багаторічних спостережень (з 1986 р., і після) припадає на кінець травня — початок червня.

А лише 1986 року, коли Київське водосховище було використане як тимчасове сховище радіоактивно-забрудненої води, режим роботи цього водного об'єкта був особливий, і максимальні рівні протекли саме як у вересні.

Твердження автора про те, що на притоках Дніпра наприкінці квітня протекують найниж-

чі рівні, загалом не витримує будь-якої критики. Бо найнижчі рівні води в річках басейну Дніпра бувають у період літньої межени — з липня по вересень, а наприкінці квітня на річках бачимо ще досить високі рівні, спричинені весняною повінню, пік якої на цих річках у нормальних умовах настає наприкінці березня — у першій половині квітня. Що ж до твердження автора про сезонний мінімум лужності в цей самий період, то дані багаторічних спостережень гідрохімічних мереж Держкомгідромету в басейні Дніпра не дають підстав стверджувати про чітко виражений сезонний дріб зміни лужності води.

Результати гідрологічних спостережень підтверджують думку п. Большака про максимум каламутності весняної води. Водночас дані гідробіологічних досліджень не дають підстав говорити про максимум умісту клітин фітопланктону у воді Київського водосховища наприкінці квітня, адже фактичні результати багаторічних спостережень фіксують максимум — у травні.

Читачі і без спеціальної підготовки розуміють, що найбільшу роль у перенесенні радіонуклідів у довкілля в перші дні чорнобильської катастрофи відіграв вітер. Тож, аналізуючи вітровий режим за даними спостережень метеостанції Чорнобиль за 26 по 30 квітня 1986 року і за більш як 70-річний період спостережень цієї станції, автори стверджують таке: переважалою напрямком вітрів з ночі 26 по ранок 30 квітня були характерні для квітня та травня — південно-західними, південно-східними, східними. Тобто вітри «дували» радіоактивні хмари з території України.

Неважко уявити, що було б з Україною, якби з перших днів аварії дні північні вітали. І лише перед першим травня, вранці 30 квітня, вітри змінилися на північні, і радіоактивні хмари почали зановоювати небо над переважною частиною України, і над Києвом також.

Тобто ми, на відміну від пана Большака,

стверджуємо, що Бог ніби зробив попередження України, але, по суті, вибрав для цього найбільш «сприятливий» час. Бо якщо це сталося наприкінці квітня, то наслідки катастрофи з викидами того самого характеру для українського народу були б набагато жалюгіднішими.

Резюмуючи викладене, треба нагадати приказку: «Ще щез своє шевство, а в краєвцю — не втручався». З другого боку, нам також незрозуміло, навіщо автору катастрофи в Чорнобиль припало в якійсь міській мітінгівській. Адже техногенні аварії із сотнями людських жертв сталися і в індійському Бхопалі та італійському Савезо, а ядерні аварії — на острові Три-майла — Айланд у США чи біля Киштинта в Чельобінській області. Безперечно, нава не має жодного стосунку до наслідків аварії чи катастрофи, так само, як і дата її виникнення. Не годиться лякати людей якимись містичними символами.

Доцільніше спрямувати зусилля на мінімізацію наслідків чорнобильської катастрофи. Необхідно приділяти більш увагу і справжнім ліквідаторам аварії. Бо без самовідданості праці цих людей наслідки бди могли б бути справді апокаліптичними.

Заощаджуючи бюджетні кошти на пільгах ліквідації, слід пам'ятати, що в Україні працюють (і, судячи з усього, ще доведуть працювати) близько двох десятків атомних реакторів, десятки хімічних підприємств, які можуть завдати непоправної шкоди довкіллі і населенню України.

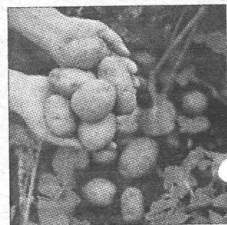
Олександр КОСОВЕЦЬ,
директор Центральної геофізичної
обсерваторії Держкомгідромету України;

Володимир УСАНЕНКО,
головний консультант Комітету з питань
Чорнобильської катастрофи
Верховної Ради України.

У когось — трюфеля, а в нас картопля

В Інституті картоплярства Української академії аграрних наук нещодавно відбувся науково-практичний семінар «Ресурсозбережні технології виробництва продовольчої й насіннєвої картоплі».

Почнемо з конкретного запитання: «Що дає його учасникам проведення цього вже традиційного заходу?» Найперше інформацію про те, в якій стані перебуває в наших держах галузь картоплярства, адже в недалекому минулому деякі райони провозили її зникнення. Минулий семінар підтвердив правильність напрямку, який обрав колектив провідного інституту, чим ще раз підтвердив свою визначальну роль як наукового центру галузі.

Який прогноз на нинішній рік? На думку науковців, внаслідок зокрема погодніх весняних умов цього року (особливо шкоду завдав фототероз) треба очікувати зменшення врожайності картоплі, яка становить тепер 100 — 110 центнерів з гект. ра, а валовий збір — 16,0 — 17,0 млн. тонн (в минулі роки — 15 — 20 млн. тонн).

Основна проблема, що постала сьогодні перед картоплярями, це складності з реалізацією товарної і насіннєвої продукції. Ситуацію погіршує необорудована закупівля картоплі за кордоном. Отже, конче потрібні заходи, націлені на захист вітчизняного виробника (наприклад, введення сезонного мита тощо).

— Нині наша галузь переживає період труднощів, — каже академік-секретар відділення рослинництва НААН Федір Адамчук. Річ у тому, що колективні господарства в Україні вирощують лише 4,6 відсотка загальної кількості картоплі. Решта припадає на індивідуальні господарства. Але приватник не займається сортопосиленням. Це неприпустимо. Адже якщо не поновляти насіннєвий матеріал, картопля через кожні три роки вироджується.

Отже, нагальна потреба відпрацювати адекватну часову систему реалізації елітного насіння й насіння першої репродукції. А додатково в труднощі в тому, що картоплярством традиційно займається поліська зона. І виходить, що луганчани чи одесити вимушені в умовах ринку збільшити в кілька разів економічні затрати на транспортування насіннєвого матеріалу. Що робити? Шукати шляхи до регіонів, тобто вносити у відпрацьовану роками схему дії корективів (інститут картоплі вирощує форми й передає їх 65 елітосподамствам для вирощування насіння еліти).

Усе це передбачає створення УААН програмною формою картоплярства в нашій державі. Але реалізація її йде із значними труднощами, хоча кожному зрозуміло, що пшениця та картопля — наші основні харчові продукти.

Спільною стала думка про те, що треба так наладити справу, щоб виграти конкурентне змагання з іноземними фірмами. Тим більше, що прикладів успішної роботи і науковців, і практиків чимало.

Віталій АБЛПЦОВ.

Хапаймося за хітинову ниточку

Поліція з'ясувала наслідків чорнобильської катастрофи, певно, з одним із найжорстокіших уроків, які зойдамо людство, — бачачи тернистий шлях пізнання. Літопис постчорнобильської доби — трагічний. І дванадцять його сторінок, на жалю, — не остання...

Але іноді спалахують наукові осяяння. Вони підказують, як протиставити небезпеці. Про один із засобів протипроірадіаційного захисту розповідає в інтерв'ю нашому кореспондентові доктор біологічних наук, завідувач лабораторії клітинної біології та біотехнології зроби Інституту клітинної біології та генетичної інженерії НАНУ Леоніда ГОРОВОЙ.

— Леонідо Федоровичу, ваша лабораторія — піонер у застосуванні хітинових сорбентів для знешкодження радіоактивних відходів. Пріоритетність цього методу визнали міжнародні експерти. Розкажіть, будь ласка, про цей винахід.

— Із продуктів, вироблених атомними станціями, найбільш небезпечні радіоактивні відходи — концентровані водно-солі розчини, до складу яких входять радіонукліди. Попри всі запобіжні заходи від смертоносної рідини укрита ніяк, вона просочується в наколишнє середовище, тож стає складовою біологічного кругообігу речовин і негативно впливає на генофонд рослин, тварин і людей. Звісно, знити радіоактивні відходи неможливо. Тим і небезпечні ядерна енергія. Але захистити життя від чорного нищівного впливу, з'ясувавши, можливо, його скористатися із скербів самої природи.

Багаторічна дослідницька робота на грибах довела, що таким неочікуваним скарбом є хітинове волокно грибних клітин. Хітинові оболонки поглинають із навколишнього середовища шкідливі речовини, і тим самим оберігають життя грибиць.

Тож хітин — надійний і потужний сорбент. За будь-яких умов він не втрачає своїх сорбційних якостей. Як із цього не користатися? Навіть у величезній масі водно-соліного розчину він не-

одмінно поглинає мізерні кількості радіонуклідів та важких металів, внаслідок чого рештки — а їх у тисячі разів більше! — буде знешкоджено. Небезпечні речовини, вилучені з допомогою сорбенту, вже у твердому стані зберігатимуться простіше. Порівняно з нею, кобальту тощо. Отже, застосування хітинових сорбентів практично розв'язує проблему радіоактивного дезактивації на атомних станціях та інших ядерних об'єктах.

— Однак про застосування вашого методу на практиці та успішне розв'язання проблеми дезактивації чомусь не чути...

— Запропонований нами метод був випробуваний і схвалений у найвищих відомствах атомного відомства ще 1994 року. Але недовзі вийшла постановова про скасування мораторію на експлуатацію ЧАЕС. І цього, з'ясувалося, досить, щоб ставлення до проблеми різко змінилось у протилежний бік. Ратом не знайшлося півтора мільйона до-

ларів на будівництво установок для перероблення відходів. І питання дезактивації зависло. Хоча з боку науковців і проєктантів усю роботу на той час завершено. Якби установку тоді було запущено, сьогодні наслідки уже були б відсутні.

— А в це обійшлося трирічне зовнішнє із впровадженням технології знешкодження радіоактивних відходів?

— Немає лічильників, які вимірювали б вартість неправильних рішень, але вочевидь платити за них доводиться найдорожчою ціною — здоров'ям, життям, необоротними процесами генетичних викиривлень.

— Схоже, в нашому суспільстві до деяких наукових відкриттів таке саме ставлення, як за часів середньовічного мракобісся?

— Почасти для такого висновку є підстави. Рутинна психологія, на жалю, іє переважало в багатьох сферах нашого життя. Проте останнім часом спостерігаються певні зміни на краще. Про це свідчать також і істотні зрушення у розв'язанні проблеми дезактивації. Нещодавно останній етап випробувань на об'єкті «Укриття» довів беззаперечні переваги застосування хітинових сорбентів. І хоч як нехай усе залягає, так є) та активний спротив з боку посадовців осіб, заступник генерального директора ЧАЕС по об'єкті «Укриття» Валентин Купний прийняв рішення про невідкладне впровадження нашої технології. Установку для перероблення відходів радіоактивних відходів цього року має бути запущено.

Керівництво Хмельницької атомної станції на чолі з директором Віктором Сяпоровим зобов'язалося створити комплекс очищення радіоактивних відходів з використанням хітинових сорбентів. Нещодавно підписано

контракт на будівництво цього комплексу.

— Цією вітшовою новиною можна було б і закінчити. Але, судячи з результатів ваших досліджень, хітин є просто чудодійною речовиною. Цікаво, яких іше сенсаций слід чекати від нього?

— Починаючи з хітин природи задовольняла повною мірою. Адже він є основним серед полімерів, що утворюють зовнішній покрив багатьох комах, ракоподібних. Невицерпим його джерелом є гриби. За своїми хімічними показниками він споріднений з целюлозою, але значно перевершує її за міцністю і стійкістю. Отже, спектр його застосування надзвичайно широкий — у медицині, багатьох галузях промисловості, зокрема у текстильній, паперовій, фармацевтичній, харчовій. І недалекі той час, коли хітин відіграватиме провідну роль у житті людини. Завдяки його біологічним властивостям наше життя ставатиме більш захищеним і зручним.

Наша лабораторія активно працює над створенням харчових добавок, призначених для широкого вжитку. Зокрема, ми розробили препарат «Мікотон» — натуральний, безпечний харчовий добавок, який виводить шкідливі речовини з організму і на противагу іншим, синтетичним, сорбентам, не завдає жодних негативних побічних наслідків. Найближчим часом він надійде у продаж, можна буде купити у звичайній аптеці.

Ті, хто його вживатимуть, безперечно, відчують приплив сил, що були пригнічені внаслідок радіації та хімічного забруднення навколишнього середовища. Медичні випробування, які пройшов «Мікотон», засвідчують, що він стимулює імунну функцію, прискорює одужання хворих, запобігає появі багатьох недуг.

Розмову записала
Ольга ГАРНІЦЬКА.

«Як живемо? Принаймні не бідуємо» —

так вважає Микола Мацюк, голова КСП «Промінь», що на Волині

ГОРОДИЩЕ — одне село на Волині, де майже в кожній сім'ї чоловіки з діда-прадіда бондарюють. Таких гарних, міцних та оригінальних діжок, цебриків, масничок, барильців, як тут, не виготовляють ніде. Славиться село ще й поросятами, яких відгодовують у кожній дворі. А ще городищенські мастаки женуть самотонку з житнього борошна грядусів отак на... сімдесят. І ніякий імпортований папір не може зрівнятися із життєвим, заправленим журавлиною або настояною на березовому грибі. Ціни нема такому папіру. А отім, це треба похитувати...

— У нас так здавна заведено: коли хочеш добре жити і щоб тебе поважали люди, то треба вміти бондарювати, вирощувати і продавати свині, а також виготовляти житинку, — розповідає голова місцевого КСП «Промінь» Микола Грифонович Мацюк. — Ми у цих життєвих справах — неперевершені. Повернемо до слова, бо знаю своїх людей. У городищі жили мої діди та батько, тут і вікую разом із своїми дітьми та внуками. А оне вже маю і правнука. І всі мої рідні спокійно займалися бондарством. Бочки, діжки та меблі, що маю на господарстві, — то робив ще мій батько. Мій брат Федір гарний бондар, зять Микола має добрий смак у цій справі, а ось у мене руки до цього не доходять. Вважайте, все життя головою. В рідному селі вже 24 роки очолюю господарство. Признаюся — дуже люблю тварин. Худоба мені аж

сниться... У нас є кілька стареньких жіночок, які самотньо віку доживають, але і в їхніх хлівках і мукає, і рокає...

Справді, в Городищі живуть працюючі люди. Уданий до всіх добрих справ. Івану Івановичу Подзобануку зозуля вже сімдесят сім літ вираховувала, а чоловік бондарської справи не пукає. Ще й сьогодні ніхто краще за нього в селі не зробить бокзал, в якому воду добре зберігати. Це таке невеличке барильце, наповнене студеною водою, що носять косяри за поясом. Свого часу майстер міг за рік зробити вісімдесят—сто бочок, а тепер уже сила не та. То до бондарської справи прилучає внука Віталія і правнука Романа.

Неподалік нього — подвір'я Олексія Миколайовича Мацюка, який 27 років випрацював у місцевому господарстві головним бухгалтером. Пішов на пенсію — до бондарства взявся.

Лежить душа до масничок і цебриків. А недавно придумав оригінальну сирнишу — ніхто ще в селі такої немає.

— Дружина завжди сир відлущувала руками, камінь використовувала, але то тяжка робота, — пояснює Олексій Миколайович. — Сир я сам люблю, тому і вирішив полегшити роботу жінці. Що маю тепер на господарстві? Як і в кожного у селі. Двоє коней, корову, відгодовую свиней, роблю діжки...

З Миколою Мацюком я ходив від хати до хати. Керівник господарства розповідав — я слухав. У Городищі тепер 214 дворів, де мешкають 800 чоловік. Люди тримають понад 800 голів великої рогатої худоби, 1000 голів свиней, понад 100 коней. У кожній сім'ї — дві-три корови, а то й більше гектарів землі та сіножатей.

— Городище продає шороку на базарі 800 поросят і більше, — хвалиться Микола Грифонович. — Особисто я маю дві корови, теля, четверо свиней... Моя дочка Марія, яка працює меліоратором, тримає три корови. Вона щодня продає 10—12 літрів молока. А всього наше село продає державі щодня 500—600 літрів молока. Бондарством займається 170 сімей. Поросята люди возять на базар у Кольки чи Олику, а бочки — в Берестечко. Деякі наші односельці по дві—три синюватки тримають. Хтось подумає: заробити великі. А скільки ж то праці треба докласти, щоб те поросля вирости! Отак і живемо. Я б навіть сказав, непогано...

Мій зайти на подвір'я Івана Федоровича Ройка, який працює в місцевому господарстві разом з дружиною Ольгою Василівною. Подвір'я велике. Хата, клуня, шопта, дровитня... А хлів — вісім-

нашіть метрів завдовжки. Біля хати — гектар землі. Має господар легковий автомобіль, коли випаде військовий — є бондарює.

Ми присіли на лавці. Розкішний куш каліни тулився до плоту, обважнілі кегати йдуть уже червоніли. Поруч — грабі і вила...

— Оне ходили сіно сушити, — посивів господар. — Худоби тримаємо багато, а зима попереду велика. Дві корови, двоє телят, шестеро свиней, качки, курі... Всі вони просять їсти. А недарно весілля справляти...

Що таке весілля в Городищі? В Івана Ройка було на весіллі... 300 худоб гостей. Закопали дві великі свині, зарізали бика, вигнали 220 літрів житинки.

Іван Федорович посміхнувся: — Про самотонку вам не кожен розкаже, люди не бояться. Але ця справа в нашому селі поставлена на промислову основу. Цим папосом ми не торгуємо, виготовляємо для власних потреб.

Чиста і прозора, як слюза. Як робимо, то — секрет. Така смачна житинка — тільки в Городищі.

Мені розповідали, що виготовлення житинки в Городищі — давня традиція. У воєнні і повоєнні роки гуральні будували у неспрозланих лісових хащах. Були обварні міліції, людей за самотонварні саджали в тюрем. Але зупинити цей промисел так нікому і не вдалося. Комусь може здається, що тут багато тої житинки п'ють. Ні, у селі немає п'яниць. І що цікаво: за щодня з цього села у вищі інстанції не пишуть скарг, а тим часе — аноніми. Може, секрет у тому, що люди зайняті роботою? Бо ще й близькозати в Городищі провітає. Ідеши вулицями — медом пахне, лісовими травами...

А люди гечно виваляють з усіма, хто приїжджає в їхнє село.

Богдан БЕРЕКЕТА.
Ківерпівський район
Волинської області.

«ВЕСЕЛКА» в Україні державне спеціалізоване видавничо-друківне підприємство, яке займається видавничою діяльністю. Нині видавничо-друківне підприємство «Веселка» розпочало цілий ряд нових книжкових серій, які розкривають глибини істини історії нашого народу, утверджують державність української мови і національне виробництво. Проте сьогоднію веселчан у тиражі. Численні податки і високі ціни на папір, поліграфічні матеріали і послуги призвели до того, що книговидавничий сектор збитковий. Тиражі різко падають. 200 підготовлених до друку видань через фінансову скруту не можуть вийти у світ.

В інтерв'ю головному редактору «Веселки» Василь Василяк ділиться думками, як подолати кризу у видавничій справі, щоб захистити від духовного голоду дітей України.

— «Веселка», певно, має найбільший стаж спеціалізації порівняно з іншими видавництвами дитячої літератури. Чи позначилися ринкові умови на творчості веселчанської книговидавничої програми? Який ваш прогноз щодо подальшої діяльності видавництва?

— Співки ринку (виступають належого до досвіду і права три) загальною на видавничий діяльність позначилися жорстко. Додати ще суцільну економічну скруту, яка проявляється, зокрема, у низькій купівельній спроможності населення, то й зрозуміло, що становище видавничої справи в Україні вкрай тяжке. Критерії приватного бізнесу далеко не завжди випливають і з загальнонаціональних інтересів. Отже, видавці опинилися перед складною дилемою: або догоджати примітивним і небезпечним вимогам стихійного ринку — видавати друкований широкотаж, або залишатися вірними своїм державничим принципам, але за цього зазнавати втрат.

Книговидавнича програма «Веселки» не тільки не відвернулася від своїх традицій, а й збагатилася живим духом часу. У нових серіях «Золоті ворота», «Українська відродження», «Гетьмани України», «Рідні школи», «Скарбниця світової казки», «Світочи», «Родинне коло» (мовами національних меншин з паралельним текстом українською), «Нашого вітчу» — по всьому світу та інших ми випустили сотні книг, які є здобутком цивілізаційної культури. Шороку на веселчанській книжковій полиці з'являються видання українських класиків. Повернуто народній пам'яті десятки імен видатних письменників і вчених, які зазнали репресій від тоталітарного режиму. В українських перекладах, які раніше просто не було, видали чимало творів зарубіжних класиків. Цього року через фінансову скруту наше видавництво випустило небагато книжок. Ми дуже занепокоєні спадом нашого виробництва. Проте і в

Чорного кольору Бог веселіч не дав

що лику годину «Веселка» неупустивно відстоює ідеали духовного відродження нації. На сьогодні в нашому косяку реалізується понад 140 видань для дітей дошкільного і різного шкільного віку, а також для батьків і вихователів. А ось наші сьогоднішні перлини: історичний роман Миколи Вінграновського «Северин Надіяков», «Зачар крамничка» Нини Куфко — збірка п'єс, створених на основі народних казок; «Старому Сому вели солом» Віктора Терена — гарна, багаторозповідна збірка віршів для дошкільнят; «Чари барвнички» — унікальна книжка Дмитра Білоуса (вірші, крутилогі, загадки, сарказми), за яку автора удостоєно літературної премії імені Лесі Українки; «Норвезький кіт у намісті» Михайла Слабошпицького — збірка зворушливих оповідань для молодших школярів, висунута на присудження премії імені Олени Пчілки. Тож веселчані, попри найсучасніші економічні випробування, всупереч скрутинній ринковій долі, дбають про те, щоб у дитячому книжковому світі сяяло рідне слово, добро і краса.

Але ж українська дитяча книжка потребує ділової підтримки держави. На книжковому ринку утворилася нездорова конкуренція. Оптові ціни на російську книжкову продукцію значно нижчі — адже в Росії книговидавство злиняне від багатьох податків, має пільги, до того ж там дешевший папір та інші поліграфічні матеріали. Тож дешеві (за оптовими цінами) російські книги більше приваблюють бізнесменів, ніж вітчизняна література. На жаль, з-поміж народних депу-

татів дехто весь час опирається проти надання пільг вітчизняному книговидавництву. Незрозуміло, чому так важко рухатися цей державний процес. Адже йдеться не про якісь особливі привілеї книговидавцям, а лише про те, щоб змагання на книжковому ринку відбувалося на рівних. Зменшення податкового тиску невдовзі повернеться значними прибутками і для видавців, і для держави. А непосильні податки, якими обла-

дали дехто весь час опирається проти надання пільг вітчизняному книговидавництву. Незрозуміло, чому так важко рухатися цей державний процес. Адже йдеться не про якісь особливі привілеї книговидавцям, а лише про те, щоб змагання на книжковому ринку відбувалося на рівних. Зменшення податкового тиску невдовзі повернеться значними прибутками і для видавців, і для держави. А непосильні податки, якими обла-

дали дехто весь час опирається проти надання пільг вітчизняному книговидавництву. Незрозуміло, чому так важко рухатися цей державний процес. Адже йдеться не про якісь особливі привілеї книговидавцям, а лише про те, щоб змагання на книжковому ринку відбувалося на рівних. Зменшення податкового тиску невдовзі повернеться значними прибутками і для видавців, і для держави. А непосильні податки, якими обла-

дали дехто весь час опирається проти надання пільг вітчизняному книговидавництву. Незрозуміло, чому так важко рухатися цей державний процес. Адже йдеться не про якісь особливі привілеї книговидавцям, а лише про те, щоб змагання на книжковому ринку відбувалося на рівних. Зменшення податкового тиску невдовзі повернеться значними прибутками і для видавців, і для держави. А непосильні податки, якими обла-

дали дехто весь час опирається проти надання пільг вітчизняному книговидавництву. Незрозуміло, чому так важко рухатися цей державний процес. Адже йдеться не про якісь особливі привілеї книговидавцям, а лише про те, щоб змагання на книжковому ринку відбувалося на рівних. Зменшення податкового тиску невдовзі повернеться значними прибутками і для видавців, і для держави. А непосильні податки, якими обла-

дали дехто весь час опирається проти надання пільг вітчизняному книговидавництву. Незрозуміло, чому так важко рухатися цей державний процес. Адже йдеться не про якісь особливі привілеї книговидавцям, а лише про те, щоб змагання на книжковому ринку відбувалося на рівних. Зменшення податкового тиску невдовзі повернеться значними прибутками і для видавців, і для держави. А непосильні податки, якими обла-

дали дехто весь час опирається проти надання пільг вітчизняному книговидавництву. Незрозуміло, чому так важко рухатися цей державний процес. Адже йдеться не про якісь особливі привілеї книговидавцям, а лише про те, щоб змагання на книжковому ринку відбувалося на рівних. Зменшення податкового тиску невдовзі повернеться значними прибутками і для видавців, і для держави. А непосильні податки, якими обла-

Розмову вела
Ольга ГАРИЦЬКА.

ПОНЕДІЛОК,
1 ВЕРЕСНЯ

УТ-1

06.00 Анонс.
06.05 Агромагніт.
06.15 Доброго ранку, Україно!
08.45 Фінансовий огляд.
09.10 18.40, 21.30, 23.50 Національний хіт-парад.
09.15 Танцювальні дискотека запрошує.
10.00 УТН.
10.10 Фільм-вистава «Сватанна на Гончарівці».
11.30 Я. Брамс. «Німецький реквієм».
12.00 Мультифільм.
13.00 УТН.
13.10 Худ. телефільм «Нехай він існує!».
14.57-15.57 Національна академія наук України. Електронна комп'ютерна газета «Все — всім».

16.00 УТН.
16.15 Зарзасту, «Веселелад» 1 частина.
17.15 Ні пуху ні пера!
17.40 Немецькі аркти. Л. Кадочникова. 1 частина.
18.20 Палац Південнобережжя.
18.45 Фінансовий огляд.
18.55 Футбол. Чемпіонат України. «Динамо» — «Шахтар». У перерві — УТН.
20.50 Венеріа казка.
21.00 УТН.
21.15 Спортивний канал.
23.55 Блоз проти війни. Передача 3.

00.25 УТН.
00.40 Худ. телефільм «Врятуйте «Титанік»».

УТ-2

07.00 Програма «Сніданок з +1+1».
08.00 Сerial «Доктор Каїн».
09.15 Сerial «Марія». 1 серія.
10.00 Телеанонс.
10.05 Біосфера в природі й людини. 1 частина.
10.40 Закон є закон.
10.45 Худ. телефільм «Задля Натусь». 1 частина.
11.35 Концерт духового оркестру.
11.55 Закон є закон.
12.00 Телефільм «Історія Києва».
12.05 Фільм 12 «Напереродити».
12.20 Від «Перехрестя» — до успіху.
12.30 Прогноз погоди.
12.35 Сторічний сагітот музичної культури. В.А. Моцарт. «Реквієм». Диріжує В. Співаков.

13.50 Худ. телефільм «У пошуках капітана Гранта». 6 серія.
14.55 Закон є закон.
15.00 Освітній канал. До всіх, хто вчиться і навчає. Молодецьке місто. Напереродити.
17.55 Закон є закон.

СТУДІЯ +1+1

18.00 Сerial «Перші пошуки».
18.30 Сerial «Дінастія». 1 серія.
19.00 Сerial «Доктор Каїн».
20.00 Ток-шоу «Табу».
21.00 Сerial «Цілок татемно». 1 серія.
22.30 Пісня року.
23.15 ТОН.
23.30 «Монополія».

УТ-3

07.00 Телеанонс.
08.00 Інтерв'ю.
08.10 Прогноз погоди.
08.20 Спорт-тв.
08.50 PRO UKRAINE.
09.30 Інформативна сerial «Полуниця». «Епідемія сполучень».
10.00 — 18.45 Програми обласних та регіональних телеканалів.
18.45 Інтерв'ю.
18.55 Сerial «Дівчина на ім'я Дола».
19.30 Вгадай мелодію.
20.00 Інформативна програма «Час».
20.50 Венеріа казка.
21.00 М. Миколов, І. Мірошніченко. С. Е. Селіва. У фільмі «Я крокую Московку».
22.30 Інтерв'ю.
22.45 Меломара.
23.20 В. Долганов у програмі «Аспекти».
23.35 Телевізійна патрульна служба. Ситуація.
23.45 Нічний канал. С. Світлічана. І. О. Бурев у фільмі «Чісті прудки».
01.05 Прогноз погоди.

КВРТК

10.00 Анонс.
10.05 Дог. фільм «Шалені колеса».
11.25 Анонс.
11.30 Прем'єра худ. фільму «Милій ворог». 1 серія.
18.20 За київським часом.

«ТЕТ» і «КІВ»

ТЕТ

07.00 Програма передач.
07.05 Алетік-рево.
07.40 Дитяча програма «Антресоло».

08.00 СІТ

ВІТОРОК,
2 ВЕРЕСНЯ

УТ-1

06.00 Анонс.
06.05 Агромагніт.
06.15 Доброго ранку, Україно!
08.45 Фінансовий огляд.
09.10 18.40, 21.30, 23.50 Національний хіт-парад.
09.15 Танцювальні дискотека запрошує.
10.00 УТН.
10.10 Фільм-вистава «Сватанна на Гончарівці».
11.30 Я. Брамс. «Німецький реквієм».
12.00 Мультифільм.
13.00 УТН.
13.10 Худ. телефільм «Нехай він існує!».
14.57-15.57 Національна академія наук України. Електронна комп'ютерна газета «Все — всім».

16.00 УТН.
16.15 Зарзасту, «Веселелад» 2 частина.
17.15 Ні пуху ні пера!
17.40 Немецькі аркти. Л. Кадочникова. 2 частина.
18.20 Палац Південнобережжя.
18.45 Фінансовий огляд.
18.55 Футбол. Чемпіонат України. «Динамо» — «Шахтар». У перерві — УТН.
20.50 Венеріа казка.
21.00 УТН.
21.15 Спортивний канал.
23.55 Блоз проти війни. Передача 3.

00.25 УТН.
00.40 Худ. телефільм «Врятуйте «Титанік»».

УТ-2

07.00 Програма «Сніданок з +1+1».
08.00 Сerial «Доктор Каїн».
09.15 Сerial «Марія». 2 серія.
10.00 Телеанонс.
10.05 Біосфера в природі й людини. 2 частина.
10.40 Закон є закон.
10.45 Худ. телефільм «Задля Натусь». 2 серія.
11.55 Прогноз погоди.
11.55 Телефільм «Історія Києва». 2 серія.
12.05 Фільм 13 «Напереродити».
12.15 Закон є закон.
12.20 Сліпачові полони України.
12.50 Мультифільм.
13.10 Хто в джунглях казав?
13.40 Прогноз погоди.
13.45 Закон є закон.
13.50 Худ. телефільм «У пошуках капітана Гранта». 7 серія.

17.00 Освітній канал. Українська література. М. Куліш. «97».
Історія України. Сімон Петлюра — головний отаман української УНР.
17.50 Прогноз погоди.
17.55 Закон є закон.

СТУДІЯ +1+1

18.00 Сerial «Перші пошуки».
18.30 Сerial «Дінастія».
19.30 ТОН.
20.00 «Імперія кіно» представляє К. Ламбера у фільмі С. Гордола «Афортеція».
21.15 Шоу дозволених.
21.25 Сerial «Район Мелроуз».
23.15 ТОН.
23.30 Прогноз.

УТ-3

07.00 Телеанонс.
08.00 Інтерв'ю.
08.10 Прогноз погоди.
08.20 Телевізійна патрульна служба. Ситуація.
08.30 Сerial «Дівчина на ім'я Дола».
09.05 Меломара.
09.35 Функціональний сerial «Полуниця». «Епідемія».
10.00 — 18.45 Програми обласних та регіональних телеканалів.
18.45 Інтерв'ю.
18.55 Сerial «Дівчина на ім'я Дола».
19.30 Вгадай мелодію.
20.00 Інформативна програма «Час».
20.50 Венеріа казка.
21.00 Т. Дороніна та О. Сфєрємов у фільмі «Три тополи на Плузі».
22.30 Інтерв'ю.
22.45 Вітражі.
23.35 Телевізійна патрульна служба. Ситуація.
23.45 Музичні новини.
00.00 Нічний канал. Матіс: світ надприродного.
00.30 Прогноз погоди.

КВРТК

10.00 Анонс.
10.05 За київським часом.
10.30 Худ. фільм «Милій ворог». 1 серія.
17.25 Анонс.
17.30 Худ. фільм «Милій ворог». 2 серія.
18.20 За київським часом.

«ТЕТ» і «КІВ»

ТЕТ

06.30 Програма передач.
06.35 СІТ.
06.50 Пісня дня (Ліна Скачко).
07.00 Міські новини.
07.10 Дитяча програма «Антресоло».
07.30 Телефільм «Професіоналі».
08.30 Муз. пауза.
08.45 Компіт'ютер. 3, 25.
09.00 Т/с «Справу родинні».
09.30 Світ електронних розваг.
10.00 Решето: група «Метаста».
11.00 Концерт тріо Олександра Лобченка.
12.00 Крамниця стародавності.
12.30 Кулінарні подорожі з Борисом Бурдою.
12.45 Телефільм «Жага» 2 серія.
13.15 Тінь-шоп.
13.30 Телефільм «Жага» 3 серія.

14.00 Т/с «Зукавалі та вродили».
15.00 Родний альбом. Уроки англ. мови.
15.30 В. Щербочев представляє.
16.00 Тінь-шоп.

ТЕТ

16.30 Горіще скорби: Повеселіюся від душі!
17.00 Новини шоу-бізнесу.
17.30 СЕГА-острів.
17.50 Тінь-шоп.
18.00 Телефільм «Професіоналі».
18.55 «Шериф» у сerialі «Вас у хіт-параді».

19.50 35 хвилин диску.
20.30 СІТ.
20.50 Пісня дня (Ліна Скачко).
21.05 Дитяча програма «Антресоло».
21.20 Міські новини.

КІВ

21.30 Що? Де? Покумо?
21.35 Муз. пауза.
21.45 Хрещатик.
22.00 Х/ф «Волонтери дуга».
23.35 Компіт'ютер.
23.35 Поїздка.
00.15 Т/с «Кобзар», с. 11

ІСТУ

06.00 «Опінкнотс», 3 сerialу «Шлак Права».
07.00 Мистецький канал «Територія А». Хіт-парад.
07.57 Микола погада.
08.00 Чарівний світ Діснея: «Каніні історії». Мультисеріал.
08.30 Венеріа вісті (повтор).
09.00 «Даллас». Телефільм, 226 серія.

10.00 «Готель». Телефільм.
10.05 Економічний вісник.
11.30 Ток-шоу «... з Ольгою».
12.00 Музична програма «Ммаро-чос».
13.00 «Ті-молодість, цей день для тебе». 4, 5.
13.30 Природа речей. Полярний ведмідь.
14.00 «Ада і Єва». Художній фільм.
15.05 «Краса і сила». Мультисеріал.
15.30 Мистецький канал «Територія А». Хіт-парад.
16.30 Чарівний світ Діснея: «Гуфі і його команда». Мультисеріал.
16.57 «Привіт, матусю». Мультисеріал.

17.00 «Партнери та інші незнайомці». 3 сerialу «Шлак Права».
17.56, 21.58 — Микола погада.
18.00 Чарівний світ Діснея: «Ералаш».
18.30 Від «Перехрестя» до успіху.
19.00 Ток-шоу «... з Ольгою».
19.26 Головні події дня (ПІА «Вік-на»).

19.30 «Готель». Прем'єра телесеріалу.
20.26, 23.27 Кілі від «Мозік-Радио 101FM».
20.30 «Даллас». Телефільм, 227 серія.
21.30 Венеріа вісті (ПІА «Вікна»).

22.00 «Апостроф» вояк. Прем'єра гостросюжетного телефільму.
23.30 М. представляє: Нічне відео.
1.28 Програма передки на завтра

СЕРЕДА

3 ВЕРЕСНЯ

УТ-1

06.00 Анонс.
06.05 Агромагніт.
06.15 Доброго ранку, Україно!
08.45 Фінансовий огляд.
09.10 18.40, 21.30, 23.50 Національний хіт-парад.
09.15 Танцювальні дискотека запрошує.
10.00 УТН.
10.10 Фільм-вистава «Сватанна на Гончарівці».
11.30 Я. Брамс. «Німецький реквієм».
12.00 Мультифільм.
13.00 УТН.
13.10 Худ. телефільм «Нехай він існує!».
14.57-15.57 Національна академія наук України. Електронна комп'ютерна газета «Все — всім».

16.00 УТН.
16.15 Зарзасту, «Веселелад» 3 частина.
17.15 Ні пуху ні пера!
17.40 Немецькі аркти. Л. Кадочникова. 3 частина.
18.20 Палац Південнобережжя.
18.45 Фінансовий огляд.
18.55 Футбол. Чемпіонат України. «Динамо» — «Шахтар». У перерві — УТН.
20.50 Венеріа казка.
21.00 УТН.
21.15 Спортивний канал.
23.55 Блоз проти війни. Передача 3.

«ТЕТ» і «КІВ»

ТЕТ

12.10 Сло і люди.
12.40 Дайджест економічних новин.
13.00 УТН.
13.10 Худ. телефільм «Злочин з багатьма невідомими». 1 серія.
14.10 УТН.
14.15-15.57 Національна академія наук України. Електронна комп'ютерна газета «Все — всім».

16.00 УТН.
16.15 Зарзасту, «Веселелад» 3 частина.
16.55 Зоряна книга.
17.25 Юнацьке ток-шоу «Вибірник».
17.50 На хвилях Світла. Остєвляй української естради! Кіндрат Ловичковський.
18.30 Телефільм «Щастя Кіндрата Ловичковського».
18.50 Фінансовий огляд.
19.00 УТН.
19.15 Сама той.
19.35 Карпатські візирки.
20.20 Телеканал «Правда».
20.40 Венеріа казка.
21.00 УТН.

21.45 Худ. телефільм «Злочин з багатьма невідомими». 2 серія.
22.50 Блоз проти війни. Передача 3.
23.20 УТН.
23.35 Худ. фільм «Далеко від дому».
01.20 І тільки музика.

УТ-2

07.00 Програма «Сніданок з +1+1».
08.00 Сerial «Район Мелроуз».
09.15 Сerial «Марія».

УТ-2

10.00 Телеанонс.
10.05 Біосфера в природі й людини.
10.25 Закон є закон.
10.30 Веселий ринок.
10.45 Школа клонів.
11.00 Співачі. Народний артист України О. Василенко. 1 частина.
11.40 Шкільний екран. Українська література. І. Клас. Микола Зерка. Сторічний музичний театр.
12.10 Закон є закон.
12.15 Концерт дитячої самодільності. 1 частина.

12.45 Телефільм «Українська ніч 35-го». «Гіпнозія».
14.55 Закон є закон.
15.30 Мультифільм.
14.00 А. Ручельно. «Фердинанд».
14.05 Вистава Академічного театру російської драми ім. Лєсї Українці. 1 дія.

15.00 Закон є закон.
17.00 Освітній канал. Зарубіжні література. Поет О. Пушкін — в музиці. На всі кулі майстер. Основи стародавності.
18.00 Сerial «Перші пошуки».
18.30 Сerial «Дінастія».
19.30 ТОН.
20.00 «Кінонасталяти» представляє Л. Турченко у фільмі «П'ять вересень».

22.15 Сerial «Район Мелроуз».
23.15 ТОН.
23.30 Програма «Проти ночі».

УТ-3

«ІНТЕР»

07.00 Інтерв'ю.
07.10 Рамкове ревію.
08.00 Нічність.
08.10 Прогноз погоди.
08.20 Телевізійна патрульна служба. Ситуація.

08.30 Сerial «Дівчина на ім'я Дола».
09.25 В. Долганов у програмі «Аспекти».
09.10 На перший погляд.
09.45 Мультифільм.
10.00 — 18.45 Програми обласних та регіональних телеканалів.
18.45 Інтерв'ю.
18.55 Сerial «Дівчина на ім'я Дола».

19.30 Вгадай мелодію.
20.00 Інформативна програма «Час».
20.50 Венеріа казка.
21.00 Г. Юматов і В. Лановий у фільмі «Петриківка».
22.30 Інтерв'ю.
22.45 У пошуках втраченого. Л. Орлова.

23.30 Телевізійна патрульна служба. Ситуація.
23.40 Нічний канал. Прем'єра на «Нічканалі». Музично-розважальна програма «Хіт-рік».
00.20 Прогноз погоди.

КВРТК

10.00 Анонс.
10.05 За київським часом.
10.30 Худ. фільм «Милій ворог». 2 серія.
17.25 Анонс.
17.30 Худ. фільм «Милій ворог». 3 серія.
18.20 За київським часом.

«ТЕТ» і «КІВ»

ТЕТ

07.00 Програма передач.
07.05 Це-Мі.
07.35 Дитяча програма «Антресоло».
08.00 Пісня дня (Сергій Маненк).
08.15 Міські новини.

КІВ

08.30 Ділові новини.
08.45 Хрещатик.
09.00 Компіт'ютер X.
09.15 Л-лбу.
09.55 Родний альбом. Уроки англ. мови.
10.25 Х/ф «Акт агресії».
12.00 Кінопрокат.

ТЕТ

12.30 Театр на долинах.
12.45 Телефільм «Жага» 3 серія.
13.15 Тінь-шоп.
13.30 Телефільм «Жага» 4 серія.
14.00 Омар Шериф у сerialі «Шлонка».
15.00 «Електронні жуки» 18 серія.

КІВ

16.30 Срашаш.
16.45 Компіт'ютер X.
17.00 Т/с «Кобзар», с. 11.
17.50 Що? Де? Покумо?
18.50 Фінансовий огляд.
19.15 Сама той.
19.35 Карпатські візирки.
20.20 Телеканал «Правда».
20.40 Венеріа казка.
21.00 УТН.

21.45 Худ. телефільм «Злочин з багатьма невідомими». 2 серія.
22.50 Блоз проти війни. Передача 3.
23.20 УТН.
23.35 Худ. фільм «Далеко від дому».
01.20 І тільки музика.

УТ-2

07.00 Програма «Сніданок з +1+1».
08.00 Сerial «Район Мелроуз».
09.15 Сerial «Марія».

УТ-2

10.00 Телеанонс.
10.05 Біосфера в природі й людини.
10.25 Закон є закон.
10.30 Веселий ринок.
10.45 Школа клонів.
11.00 Співачі. Народний артист України О. Василенко. 1 частина.

11.40 Шкільний екран. Українська література. І. Клас. Микола Зерка. Сторічний музичний театр.
12.10 Закон є закон.
12.15 Концерт дитячої самодільності. 1 частина.

12.45 Телефільм «Українська ніч 35-го». «Гіпнозія».
14.55 Закон є закон.
15.30 Мультифільм.
14.00 А. Ручельно. «Фердинанд».
14.05 Вистава Академічного театру російської драми ім. Лєсї Українці. 1 дія.

15.00 Закон є закон.
17.00 Освітній канал. Зарубіжні література. Поет О. Пушкін — в музиці. На всі кулі майстер. Основи стародавності.
18.00 Сerial «Перші пошуки».
18.30 Сerial «Дінастія».
19.30 ТОН.
20.00 «Кінонасталяти» представляє Л. Турченко у фільмі «П'ять вересень».

22.15 Сerial «Район Мелроуз».
23.15 ТОН.
23.30 Програма «Проти ночі».

УТ-3

«ІНТЕР»

07.00 Інтерв'ю.
07.10 Рамкове ревію.
08.00 Нічність.
08.10 Прогноз погоди.
08.20 Телевізійна патрульна служба. Ситуація.

08.30 Сerial «Дівчина на ім'я Дола».
09.25 В. Долганов у програмі «Аспекти».
09.10 На перший погляд.
09.45 Мультифільм.
10.00 — 18.45 Програми обласних та регіональних телеканалів.
18.45 Інтерв'ю.
18.55 Сerial «Дівчина на ім'я Дола».

19.30 Вгадай мелодію.
20.00 Інформативна програма «Час».
20.50 Венеріа казка.
21.00 Г. Юматов і В. Лановий у фільмі «Петриківка».
22.30 Інтерв'ю.
22.45 У пошуках втраченого. Л. Орлова.

23.30 Телевізійна патрульна служба. Ситуація.
23.40 Нічний канал. Прем'єра на «Нічканалі». Музично-розважальна програма «Хіт-рік».
00.20 Прогноз погоди.

КВРТК

10.00 Анонс.
10.05 За київським часом.
10.30 Худ. фільм «Милій ворог». 2 серія.
17.25 Анонс.
17.30 Худ. фільм «Милій ворог». 3 серія.
18.20 За київським часом.

«ТЕТ» і «КІВ»

ТЕТ

07.00 Програма передач.
07.05 Це-Мі.
07.35 Дитяча програма «Антресоло».
08.00 Пісня дня (Сергій Маненк).
08.15 Міські новини.

Сім разів відміряли. Час переходити до дій

(Початок на 2-й стор.)

І тому відбувається щось на зразок хронічних конфліктних ситуацій між близькими родичами: що більше в глибині душі люблячи людину і відчуваєш потребу в її підтримці, тим більше болю завдаєш їй.

Отож, до майбутньої зустрічі у верхах накопичилося море роботи. Через те, що візит Бориса Єльцина до Києва сім разів відкладався, але наостантій відбувся у червні, проблем, які вимагають нагального розв'язання, накопичилася за шість років така кількість, що тепер уже залежить від швидкої реакції двох президентів. Якщо знову почнуться «вимушені затримки» тощо, то наявний зараз ретрес поглибитися до кризового.

Під час очікуваного візиту до Москви Президенти України планують доопрацювати пакети російсько-українських угод про уникнення подвійного оподаткування, про співробітництво в галузі інформації та багато інших.

Безсумнівно, нинішній візит Геннадія Ядовенка дуже важливий для динамізації відносин між двома стратегічними партнерами, як два президенти називають російсько-українські відносини. І така робота має гостру необхідність. Без неї домовленості двох президентів можуть загрозувати різноманітні бюрократичні інстанції. Нині політикам обох сторін необхідно пам'ятати sacramentalний вираз «зволікання смерті подібне» і рідше користуватися латинською мудрістю «пошпінати повільно».

Залишається сподіватися: конкретні дії не примусять на себе чекати, тим паче, що довгоочікувана осінь не за горами. Адже саме воєни Голова Верховної Ради України Олександр Мороз та спікер Держдуми Росії Геннадій Селезньов обіцяли журналістам ратифікацію обома сторонами багатостороннього Договору про дружбу, співробітництво та партнерство.

Яна СТАДІЛЬНА.

Поповнення вимагає додаткової житлоплощі

ТЕМА україно-американських навантажень у Чорному морі стала центральною цього тижня. Потужні хвилі прибічників партнерства з військово-політичним блоком швидко розбігаються об усіх супротивників НАТО і «сі-бриски» летять у різні боки, констатуючи, що нинішні навантаження — факт, який відбувся. Розширення НАТО може подібатися чи не подібатися, але механізм уже запущено і черга з постсоціалістичних, які бажають влитися до альянсу, також факт безперечний. У зв'язку з цим НАТО в терміновому порядку розв'язує проблему «житлоплощі».

Корпуси нинішньої штаб-квартири було споруджено поряд із казармами бельгійської армії на північно-східній околиці Брюсселя в 1966–1967 роках, коли президент Франції Шарль де Голль вивів свою країну з військової структури НАТО, вважаючи блок заанадто «американським». Досяг керівні органи НАТО було розміщено в Парижі та його передмістях.

Розмова про нестачу площі почалася після того, як на натовському саміті на початку 1994 року було оголошено про намір прийняти до альянсу ряд країн колишнього Варшавського Договору. Ну, а після нинішнього, мадридського, питання, як кажуть, стало рубом. До того ж програма «Партнерство заради миру» також передбачає відкриття по-

тійних дипломатичних представництв країн Центральної і Східної Європи в натовській штаб-квартирі.

Сенсацією пролунало на початку року повідомлення про очікуваний переїзд НАТО до Бонни. Справді, якщо федеральні служби Німеччини переселяться до Берліна, то чого добро пропадати? Тим більше, що «добро» коштовне — піввік столиця ФРН. Але багання журналістів влаштувати житлові проблеми альянсу було сприйняти в штики. А як уже добре складалося, прямо за Зощенком: «Ви туди, вони сюди». Звістка було спростовано, і король Бельгії Альберт II зробив офіційний візит до штаб-квартири НАТО, заповнивши, що його країна зробить все для зручності і комфорту натовських чиновників. Справді, розлучитися з таким «золотим телам» було б україно-нерозумно з боку Бельгії, а Німеччині — поселити у себе під носом військової машини — заварити інтригуючу кашу.

Отож, Організація Північноатлантичного договору має намір а 15 листопада орендувати додаткову площу поряд зі своєю брюссельською штаб-квартирою. Там розмістяться представництва більш як 20 країн-

партнерів із Центральної та Східної Європи. А представництва новобранців — Польщі, Угорщини та Чехії — розташуються на одному з трьох поверхів панельної прибудови до основних корпусів, що споруджена три роки тому. Поки не ясно, чи розмістяться серед інших у нових орендних приміщеннях українська місія. Тим більше, що радикальне розв'язання проблеми ще попереду.

Обговорюються чотири варіанти. Перші два припускають такі чи інші використання нинішньої володіння. Третій — будівництво нового комплексу під Брюсселем. І, нарешті, четвертий полягає в тому, щоб розмістити штаб-квартиру в будинках військового шпиталю, що неподалік. Бо велику кількість приміщень бельгійська армія після недавньої реформи не потребує.

Яна ОСАДЧА.

Смерть поквиталася через півстоліття

КОЛИШНІЙ білоруський каратель Симон Серафимович, що брав участь у розстрілах тисяч мирних жителів Білорусі у Україні в роки другої світової війни, помер на лікарняному ліжку в англійському графстві Суррей у віці 86 років, повідомляє ІТАР-ТАКС.

Симона Серафимовича звинувачено в убитві трьох тисяч євреїв під час окупації Білорусі фашистами в 1941–1942 роках. Згідно з законом, прийнятим у Великобританії 1991 року, британська Феміда може карати будь-яких осіб, що скоїли злочини під час другої світової війни.

За даними звинувачення, після війни Серафимович разом із дружиною-полькою втік з СРСР і оселився в місті Доркінг на півдні Англії. У

червні 1995 року британські правоохоронні органи арештували карателя після розслідування, проведеного експертами спеціального відділу поліції у справах колишніх військових злочинців.

Зокрема, поліцейські експерти з'ясували, що Серафимович добровільно вступив на службу до поліції у своєму рідному селі Мир у Білорусі й служив фашистам, «старанно» виконуючи всі їхні доручення». Кілька свідків, що проходили у справі, впізнали в Серафимовичі «карателя, який брав участь у влаштуванні есесівців в листопаді 1941 року в селі Мир кривавий бойні 2 тис. євреїв».

Незважаючи на всю тяжкість звинувачень і переконалих докази слідства, центральний кримінальний суд Лондона після тривалого судового

розгляду в січні 1997 року виніс рішення пропрати процес у зв'язку «з доволі похилим віком Серафимовича і слабким станом здоров'я». Таким чином британська влада знехтувала всіма вимогами міжнародної громадськості покарати Серафимовича.

На переконання британського історика Дейвіда Чезарані, який є членом спеціального парламентської групи з військових злочинців, «смерть поквиталася з білоруським карателем, але не поставила крапку на зусиллях британської Феміди притягти до відповідальності всіх злочинців, винних у загибелі мирних жителів у роки другої світової війни». Як повідомив представник прокуратури Великобританії, нині проводиться розгляд у справі чотирьох військових злочинців, які живуть на території Англії та Уельсу. «Всі вони, попри все, повинні стати перед судом», заявив він.

Нащадок інквізиції

Під посилену охорону було взято Олімпійський стадіон у Гельсінкі, де відбувся другий концерт Майкла Джексона в рамках здійсненого ним світового турне «Хістори», повідомляє ІТАР-ТАКС. Річ у тому, що перший виступ короля поп-музики на тому-таки стадіоні ледь не було зірвано через спроби підпалити сцену з уже встановленим на ній обладнанням. Упійманий у четвертий ранку на місці злочину зловмисник заявив, що хотів таким чином висловити свій протест проти тліючого впливу на молоді Джексона, який став, за його словами, популярнішим від Ісуса Христа. Як виявилось, раніше ще людину вже затримувала поліція за підпалення відомого гелсінкського стриптиз-ресторану «Маленький Пітер», але потім відпустила: лікарі визнали його розумово ненормальним.

На сході їжа теж смачна

ОСТАННІМ часом на екранах українського телебачення з'явився нова реклама. На відміну від звичайних жувачок та предметів жіночого туалету спеціальним блоком рекламують вироби вітчизняних виробників. Вона, звичайно, не так бере за душу як реклама порошку «Tide», але добрий початок — поштина діла. Непосано було б, якби і представники влади на власному прикладі продемонстрували переваги окремих вітчизняних товарів над імпортом, що заповнює прилавки. Приклад сильних світу цього — річ переконалива.

Так, канцлер ФРН Гельмут Коль — великий любитель східнонімецьких «оригінальних смажених ковбасок із Тюрингії», а голова Соціал-демократичної партії Німеччини Оскар Лафонтен із задоволенням їсть свіжу спаржу зі східнонімецької

землі Бранденбург. Про це політичні супротивники — лідери урядової партії ХДС та опозиційної СДПГ — «пліч-о-пліч» заявили на сторінках журналу «Яксіні продукти зі східних земель Німеччини», повідомляє ІТАР-ТАКС.

Це безпрецедентне спільне видання, що стало першим досвідом публіцистичного співробітництва двох партій, закликає німців, перш за все на заході ФРН, активніше купувати продукти, привезені з її східної частини.

Східнонімецькі продукти харчування купують за заході країни вкрай погано. Доля цих товарів у загальному обсязі продажу їстівного в старих землях Німеччини становить лише 3 відсотки. Обидва політики закликали бундесбюрогерів купувати більше східнонімецьких делікатесів — таких, як тюрингські ковбаси, маринавані огірки зі Шпреевальда, шпаци із Нордхаузена та багато іншого.

Він був ще вчора...

Дослівно

Є люди — поза кордонами; поза політикою. Їхне мистецтво для всіх без винятку. А відхід із життя таких людей — гірка втрата не однієї країни, а всіх країн, на чий чирковий арені дарував радість Клоун, а на

кіно- та телеекранах примушував сміятися до сліз Артіст. Сьогодні ми наводимо витяг зі статті в американській газеті «Нью-Йорк таймс», присвяченої смерті Юрія Нікуліна:

«Серед акторів часто можна почути думку, що комедія стоїть на дабелі нижче від трагедії. Можливо, вони й праві. Але минулого тижня вся Росія була в скорботі з приводу смерті Юрія Нікуліна, короля комедійного мистецтва, що стояв на щаблі вище багатьох акторів-трагіків. Він користувався справді народною любов'ю. Протягом двох тижнів після перенесення Нікуліном операції на серці газети і телебачення розповсюдили про стан його здоров'я так багато і так докладно, ніби він — глава держави. В очач у лікарів, що сповістили сумну звістку про його смерть, стояли слози.

Любов до Нікуліна — це не лише любов до цирку. Він став відомий широкій публі-

ці перш за все як кіноактор. Його герої завжди були сумні, неупітні, маленькі люди, милі невдахи, що живуть у країні, де кувалася завжди готова на подвиг «нова радянська людина». Чого варту одна лише «Пісенка про зайців» із кінофільму «Діамантова рука» з приспівом «А нам все одно»...

Юрій Нікулін підтримував Єльцина у передвиборній боротьбі минулого року. Це, однак, не заважало йому розповідати про президента анекдоти. Ось один з останніх, нехай з бороною, але від цього не став менш актуальним: Єльцин виступав перед своїми міністрами і каже: «Я не можу зрозуміти наших вчених. Зарплата їм їм не платимо, електрики в Інститутах немає, опалення не працює, а вони все одно шодня на роботу виходять». На що Чубайс пропонує: «А можливо, з них гроші за вхід брати?»...

За матеріалами огляду світової преси радіо «Дойче велле».

Михайло ВАСИЛАШКО, «Голос України»

Гаряче небо серпня

На Старокосятинівському військовому аеродромі життя напружено вирує. Наземні технічні служби готують до польоту полк Івано-Франківської винищувальної дивізії та бомбардувальний полк Старокосятинівської дивізії стратегічної авіації. Щоб забезпечити таку інтенсивність польотів, чимало зусиль довелося докласти й інтендантській службі, батальйонам зв'язку, іншим підрозділам.

І ось на старту смугу вирулюють бойові машини Су-24 та МіГ-29. Ланку бомбардувальників очолює заступник командира дивізії полковник Олексій Котов, винищувачів веде у небо командир полку полковник Юрій Приймак.

Один за одним злітають літаки. Он соколом шугнув у небо капітан Володимир Куценко. Цього дня для нього неабияке свято — за п'ять років він перший раз повів машину власноруч. Та, на превеликий жаль, у полках таких сухопутних пілотів було чимало. Тепер їх з добрими напутніми словами проводить у небесні дороги керівник польотами підполковник Анатолій Кириленко. На плечах цього офіцера чи не найважче — чітко провести трасами і посадити всі літаки, відстежити всі тренувальні параметри. Добре бачити небо і своїх соколят у ньому підполковнику допомагають майор Юрій Семенов, хронометражист Раїса Мельник.

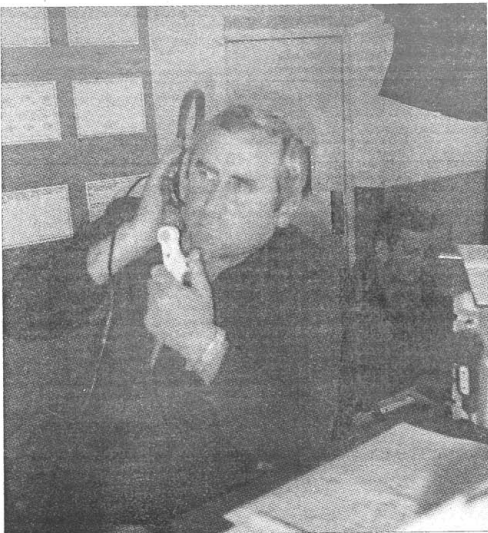
Пілоти виконують тренувальні завдання, а я розмовляю з командиром дивізії полковником Сергієм Онищенком. Він теж досвідчений пілот, сам за штурвалом провів 2640 годин. Тож щиро радіє за своїх офіцерів, котрі піднялися у небо. Однак не обходиться й без проблем.

Нестача пального, коштів, запасних частин і комплектувальних не дає можливості літати всім.

Довго ще говорили про проблеми авіації, та як тільки над аеродромом з'явилися літаки і почали виконувати різноманітні вправи, офіцери вмиють про все забули. Вони були там, у небі. У небі вільної України. А як вправно вони вміють літати у ньому, покажуть на повітряному параді у День Військово-Повітряних сил країни над Києвом.

Фото автора.

Хмельницька область.

Фін бібліотек удвічі менше, ніж в Україні

Це правда, але не аргумент

Можливо, це випадковий збіг: утім, активний процес руйнування бібліотечної мережі в нашій країні розпочався саме 1992 року, коли Верховною Радою було прийнято Закон України «Про місцеві Ради народних депутатів та місцеве самоврядування». Згідно з ним місцеві органи влади одержали дуже широкі повноваження, зокрема, їм надано право самостійно розпоряджатися питаннями про надання бібліотечного обслуговування населенню, про доцільність існування чи ліквідації бібліотек та інших установ культури, причому наголос робиться на стимулюванні їх фінансування і розвитку (статті 23, 28). А на практиці спостерігаємо протилежне явище. Управління структури, міських, користуючись відсутністю підзаконних актів і нормативів щодо недоворочаного мінімуму соціально-культурної інфраструктури, дістали можливість «упорядкувати» її мережу на власний розсуд. Жодного разу питання про ліквідацію тієї чи іншої масової бібліотеки не розглядали на підставі горезвісного формулювання недовірчих застережень — «на численні прохання трудящих», навпаки, думка громадськості нехтується, всі випадки закриття книгозбірень пов'язані винятково з волюнтаризмом рішень місцевих рад, держадміністрацій і посадовців на недостатність бюджетних надходжень на сферу культури. Цікаво, що водночас спостерігається процес розбукання адміністративних структур на місцях. Для них коштів чомусь знаходяться.

З таким об'єктивним чинником, як недостатність фінансування соціально-культурної сфери, що можна рахуватися, але, на жаль, вагомий роль відіграє ще й суб'єктивний чинник. Не секрет, що серед керівників місцевих рад, особливо сільських, значну частку становлять люди з досить низьким рівнем культури й етики, схильні до авторитарного стилю діяльності під час прийняття управлінських рішень. На тім справді тяжкої праці трудящих аграрного сектора й необхідності нести відповідальності насамперед за результати сільськогосподарського виробництва суспільну важливість діяльності культурних закладів недооцінюють, відмовляючись від їхніх скромних прохань щодо надання допомоги в опалюванні клубів і бібліотек, ремонту, в перевезенні з райцентру нової літератури тощо. Культурні працівники вони вважають мало не неробами й тому поспішають підняти їх далеко від прямих службових обов'язків. Ще в сиву давнину помічено, що влада, особливо безконтрольна, псує людей, а на периферії й погіршує. І горе тому культурному працівнику, який опиняється незаконним розпорядженням місцевого керівництва. А тут, «даючи» вищезгаданому закону, що до установ культури можна діяти, як заманеться, тобто здебільшого закриття бібліотек спричинені не чим іншим, як волюнтаризмом і самовправом місцевого керівництва.

Зрозуміло, що мережа масових бібліотек в Україні не є чимось раз і назавжди установленим і недоворочаним. Економічні, соціально-політичні реалії сьогодення потребують пильного й вибагового підходу до формування інфраструктури закладів культури. Вочевидь, в окремих випадках, скажімо, у великих селах, де діють дві та більше бібліотеки-філії районної централізованої бібліотечної системи, їх об'єднання в одну велику книгозбірень буде справді доцільне, економічно виправдане й водночас так, що не завдасть незручностей населенню. З другого боку, виступаючи про необхідність скорочення мережі книгозбірень справді мало б сенс у тому разі, коли спостерігається б масове зменшення кількості користувачів у них. Але ж цифри свідчать про протилежний процес. Так, якщо в об'єднаному 1992 році в мережі бібліотечної системи Мінкультури було 18362,64 тис. користувачів, то в 1995 році — вже 19695,5 тис. осіб, тобто їх кількість збільшилася на 7,3 %. Можна сміливо прогнозувати подальше зростання чисельності користувачів книгозбірень, адже в умовах величезного зростання населення цілком логічно, що більшість громадян не має можливості передплатувати пресу й купувати для особистого користування книжки, а жадоба до читання, знання, освітлення надбавь самотньої цивілізації залишається великою.

Тому питання про подальшу долю кожної конкретної книгозбірень має розглядатися гласно, з урахуванням думки громадськості та, принаймні, районного відділу культури. Однак, хоч як це не звучало, намагаючись не в міру запаланих адміністраторів прикрити бібліотеки зустрічати підтримку. Уже пролунали думки, моваля, а чи потрібно мати в Україні більш як 50 тисяч бібліотек (ураховуючи й більш як 20 тисяч книгозбірень при навчальних закладах), адже навіть у багатій і ситій Німеччині їх удвічі менше. Але, може, давайте спочатку дослімо життєвого рівня країн Західної Європи, їхніх показників у освіті, книговидавничій сфері, засобах масової інформації, індивідуальній передплаті періодики, транзитних періодиках, осясності комп'ютерами, найсучаснішими видами зв'язку, а вже потім міркуватимемо про оптимальну кількість бібліотек?

А якщо влада у масовому порядку закритиме масові бібліотеки (ось такі невеличкі халяви вибачу), то ми не маємо ніколи не досягнемо рівня розвинутих країн, а й ризикуюмо невідворотно перетворитися на західні заводи Європи. А нині, коли економіка України тяжко хворіє й куди держдержбюджет неспроможний на повноцінне відраховування на утримання соціально-культурної сфери, чи не краще було б не ліквідувати бібліотеки, а перевести їх на режим консервації (звичайно ж, із забезпеченням цілковитої схоронності приміщень, фондів тощо)? Мині певний час, економічна криза зміниться піднесенням. І тоді створення бібліотек «з нуля» обернеться такими витратами, які й сотні й тисячі разів перевищать псевдоекономію на їхнішній ліквідації. Недарма ж народна мудрість радить смі разів відміряти і лише потім різати.

Взагалі, коли аналізуєш стан сьогоденних справ у сфері культури, то не полишає відчуття

спортній інфраструктурі, осясності комп'ютерами, найсучаснішими видами зв'язку, а вже потім міркуватимемо про оптимальну кількість бібліотек?

Взагалі, коли аналізуєш стан сьогоденних справ у сфері культури, то не полишає відчуття

Оголошення

Інформація про випуск акцій акціонерного товариства «БАГІ»

- Основні дані про емітента.
  - Рішення про перетворення ЗАТ «БАГІ» у відкрите акціонерне товариство прийнято на загальних зборах акціонерів 21 березня 1997 р.
  - ЗАТ «БАГІ» є правонаступником закритого акціонерного товариства, зареєстрованого Жовтневим держадміністративним райвідділом 26 грудня 1996 р. Реєстраційний № 05822, код ЄДРПОУ — 24518384.
  - Юридична адреса — 252057, м. Київ, вул. Смоленська, 31/33.
  - Предмет діяльності:
    - розробка, виробництво та реалізація вагових установок, товарів народного вжитку, громадських харчування, товарів виробничо-технічного призначення, будівельних матеріалів та сировини;
    - моніторинг-наладжувальні роботи;
    - надання суб'єктам господарської діяльності послуг, в т. ч. виробничих, побутових та інших;
    - інше, не заборонене чинним законодавством.
  - Склад засновників:
    - ЗАТ «Горговець» м. «ВЕДА»;
    - ЗАТ ВФ «Веда-Інвест»;
    - ЗАТ «ВЕСТАР»;
    - ЗАТ «КД-ІНВЕСТ»;
    - ДП «ВЕДА-ТРАНС».
  - Дані про керівників:
    - генеральний директор ЗАТ «БАГІ» — Данилюкський М. М.
    - бухгалтер ЗАТ «БАГІ» — Шендрик Л. Ф.
    - виробничий сток — 25, років, освіта — середньо-спеціальна, спеціальність — торговельно-технічна.
- Дані балансу товариства за 1996 р., засвідченого аудиторською фірмою «Хорхольдінг-Аудит».

Актив (тис. грн.)	Пасив (тис. грн.)
I. Основні засоби та інші позабалансні активи	I. Державні власні та приватні кошти
Усього по розділу I — 1,9	Усього по розділу I — 18,8
II. Засапи та витрати	II. Довгострокові пасиви
Усього по розділу II — не має	Усього по розділу II — не має
III. Грошові кошти, розрахунки та інші активи	III. Розрахунки та інші короткострокові пасиви
Усього по розділу III — 15,9	Усього по розділу III — не має
Баланс: 16,8	Баланс: 18,8

Збитки і прибутки немає.
Дані звіту про фінансові результати та їх використання за 1996 р., засвідченого аудиторською фірмою «Хорхольдінг-Аудит».

- Платежі до бюджету — немає.
- Затрати і витрати, що враховують під час обчислення пільг з податку на прибуток, — немає.
- Засновники обмінюють акції з таким розподілом:
  - ЗАТ «Горговець» м. «ВЕДА» має 74 акції загальною вартістю 550 грн. вартість, що становить 29,6% статутного фонду;
  - ЗАТ ВФ «ВЕДА-ІНВЕСТ» має 25 акцій загальною вартістю 1875 грн. вартість, що становить 10,5% статутного фонду;
  - НП ТОВ «ВЕСТАР» має 75 акцій загальною вартістю 5625 грн. вартість, що становить 30% статутного фонду;
  - ЗАТ «КД-ІНВЕСТ» має 2 акції загальною вартістю 150 грн. вартість, що становить 0,8% статутного фонду;
  - ДП «ВЕДА-ТРАНС» має 74 акції загальною вартістю 550 грн. вартість, що становить 29,6% статутного фонду.
- Збитки і прибутки немає.
- Загальний обсяг статутного фонду становить 18750 гривень, сплачених повністю.
- Відомості про випуск цінних паперів.

Актив (тис. грн.)	Пасив (тис. грн.)
I. Основні засоби та інші позабалансні активи	I. Державні власні та приватні кошти
Усього по розділу I — 1,9	Усього по розділу I — 18,8
II. Засапи та витрати	II. Довгострокові пасиви
Усього по розділу II — 102,3	Усього по розділу II — не має
III. Грошові кошти, розрахунки та інші активи	III. Розрахунки та інші короткострокові пасиви
Усього по розділу III — 83,8	Усього по розділу III — 236,8
Баланс: 258,4	Баланс: 258,4

- Рішення про випуск акцій другого емісії прийнято на зборах засновників ЗАТ «БАГІ» м. «ВЕДА» 4 від 21 березня 1997 р.
- Мета випуску акцій — формування статутного фонду відкритого акціонерного товариства.
- Обсяг емісії становить 18750 гривень.
- Акції випускаються однією серією № 001-250 А.
- Форма випуску акцій — паперова. Категорія акцій — прості іменні.
- Привілейовані акції та акції на пред'являти не мають права на участь у розподілі прибутку.
- Кількість простих іменних акцій — 250.
- Номинальна вартість — 75 гривень.
- Загальна сума емісії — 18750 гривень.
- Розподіл акцій між засновниками здійснюється шляхом обміну акцій згідно з акціонерним товариством на акції відкритого акціонерного товариства. Обмін акцій

здійснюється шляхом обміну цінних паперів. Термін обміну акцій — з 15.08.97р. по 25.08.97 р.

Здійснюється шляхом обміну акцій згідно з акціонерним товариством на акції відкритого акціонерного товариства. Обмін акцій

Здійснюється шляхом обміну акцій згідно з акціонерним товариством на акції відкритого акціонерного товариства. Обмін акцій

Інформація про випуск акцій акціонерного товариства «ТЕНЗ»

- Основні дані про емітента.
  - Рішення про перетворення ЗАТ «ТЕНЗ» у відкрите акціонерне товариство прийнято на загальних зборах засновників 21 березня 1997 р.
  - ЗАТ «ТЕНЗ» є правонаступником закритого акціонерного товариства, зареєстрованого Жовтневим держадміністративним райвідділом 26 грудня 1996 р. Реєстраційний № 05822, код ЄДРПОУ — 24587228.
  - Юридична адреса: 252057, м. Київ, вул. Смоленська, 31/33.
  - Предмет діяльності:
    - розробка, виробництво та реалізація тензорезисторів і тензометричних симуляційних приладів, електронних приладів, товарів народного споживання, громадських харчування, товарів виробничо-технічного призначення, будівельних матеріалів та сировини;
    - моніторинг-наладжувальні роботи;
    - надання суб'єктам господарської діяльності послуг, в т. ч. виробничих, побутових та інших;
    - інше, не заборонене чинним законодавством.
  - Склад засновників:
    - ЗАТ «Горговець» м. «ВЕДА»;
    - ЗАТ ВФ «Веда-Інвест»;
    - НП ТОВ «ВЕСТАР».
  - Дані про керівників:
    - генеральний директор ЗАТ «ТЕНЗ» — Шендрик Л. Ф.
    - бухгалтер ЗАТ «ТЕНЗ» — Шендрик Л. Ф.
    - виробничий сток — 25, років, освіта — середньо-спеціальна, спеціальність — технолог.
  - Дані балансу товариства за 1996 р., засвідченого аудиторською фірмою «Хорхольдінг-Аудит».

Актив (тис. грн.)	Пасив (тис. грн.)
I. Основні засоби та інші позабалансні активи	I. Державні власні та приватні кошти
Усього по розділу I — 1,9	Усього по розділу I — 18,8
II. Засапи та витрати	II. Довгострокові пасиви
Усього по розділу II — не має	Усього по розділу II — не має
III. Грошові кошти, розрахунки та інші активи	III. Розрахунки та інші короткострокові пасиви
Усього по розділу III — 15,9	Усього по розділу III — не має
Баланс: 16,8	Баланс: 18,8

Збитки і прибутки немає.
Дані звіту про фінансові результати та їх використання за 1996 р., засвідченого аудиторською фірмою «Хорхольдінг-Аудит».

- Фінансові результати — відсутні.
- Використання прибутку — відсутнє.
- Платежі до бюджету — відсутні.
- Затрати і витрати, що враховують при обчисленні пільг з податку на прибуток, — відсутні.
- Засновники обмінюють акції з таким розподілом:
  - ЗАТ «Горговець» м. «ВЕДА» має 74 акції загальною вартістю 550 грн. вартість, що становить 29,6% статутного фонду;
  - ЗАТ ВФ «ВЕДА-ІНВЕСТ» має 25 акцій загальною вартістю 1875 грн. вартість, що становить 10,5% статутного фонду;
  - НП ТОВ «ВЕСТАР» має 75 акцій загальною вартістю 5625 грн. вартість, що становить 30% статутного фонду.
- Збитки і прибутки немає.
- Загальний обсяг статутного фонду становить 18750 гривень, сплачених повністю.
- Відомості про випуск цінних паперів.

Актив (тис. грн.)	Пасив (тис. грн.)
I. Основні засоби та інші позабалансні активи	I. Державні власні та приватні кошти
Усього по розділу I — 679,1	Усього по розділу I — 18,8
II. Засапи та витрати	II. Довгострокові пасиви
Усього по розділу II — 391,81	Усього по розділу II — не має
III. Грошові кошти, розрахунки та інші активи	III. Розрахунки та інші короткострокові пасиви
Усього по розділу III — 13,33	Усього по розділу III — не має
Баланс: 1064,24	Баланс: 1064,22

Збитки і прибутки немає.
Дані звіту про фінансові результати та їх використання за 1996 р., засвідченого аудиторською фірмою «Хорхольдінг-Аудит».

Здійснюється шляхом обміну акцій закритого акціонерного товариства на акції відкритого акціонерного товариства. Обмін акцій

Здійснюється шляхом обміну акцій згідно з акціонерним товариством на акції відкритого акціонерного товариства. Обмін акцій

Здійснюється шляхом обміну акцій згідно з акціонерним товариством на акції відкритого акціонерного товариства. Обмін акцій

3 А МАСШТАБОМ, кількістю учасників та характером вирішуваних завдань наважання «Кооператива» нагет-97» (українською «Самородок співробітництва-97»), безперечно, посідають першу сходинку серед маневрів, що проводяться у рамках програми НАТО «Партнерство заради миру». Одне те, що тривали війни на вієтнамській базі США Форт Полк, що у штаті Луїзіана, майже місяць (з 9 червня по 4 липня) говорять про сутю американський розмах. А коли додати, що лише Пентагон витратив на їх проведення близько 90 мільйонів доларів, а участь брали більш як 4 тисячі військовослужбовців — стає зрозумілим: конкурентів у «Самородка» немає.

Цього року участь у «Самородку співробітництва» брали представники 22 країн. Північноатлантичний альянс представляли військові США, Канади, Бельгії та Туреччини. Країни-партнери Європи та Центральної Азії — Албанія, Болгарія, Чеська Республіка, Естонія, Грузія, Угорщина, Казахстан, Киргизстан, Латвія, Литва, Македонія, Молдова, Польща, Румунія, Словаччина, Словенія, Україна та Узбекистан.

Україну серед різноманітних контингентів репрезентував взвод курсантів-третєкурсників розподільного факультету Київського інституту Сухопутних військ (КІСВ) під командуванням капітана Олександра Зюя.

Луїзіана — це дешево...

Тому, хто не був у цьому південному американському штаті на березі Мексиканської затоки, важко уявити кліматичні умови, які, м'яко кажучи, відрізняються від звичних українських. Постійна спека, навіть вночі. А вдень — 104 — 113 за Фаренгейтом (40 — 45 за Цельсієм). Слід додати до цього також майже стовідсоткову вологість повітря. Вийшовши з приміщення, обладнаного кондиціонером, миттєво кривавися липким нальотом.

А навколишні пейзажі? Субтропічний ліс, де стовбури дерев міцно обгладені лапами, з подекуди колочимися й небезпечними рослинами. Тут навіть знайомий плющ — отруйний. І дуб, до речі, також. А у високій траві водяться різноманітні змії, зустрічаються скорпіони, тарантули.

Отже, майбутнім українським офіцерам на луїзіанських просторах довелося діяти в досить непростих умовах. Командир бази у Форт Полку генерал Самюель Томпсон на церемонії закриття навчання зазначив: «Щі солдати працювали в спеку, в дощ, в бруд, у важких умовах штату Луїзіана. Але це не завадило їм,

навчаючись один у одного, діяти як одна сила».

Навчання, але майже реальне

Хоча курсанти КІСВ поєднали готувалися до можливих випробувань, але з початком ситуаційного тренування (STX) більшість із них були вражені реальністю подій. Вони змогли відчути себе миротворцями, що виконують обов'язок в умовах реальної операції на незнайомій території.

У перший тиждень навчання разом з військовиками інших країн наші хлопці під керівництвом досвідчених американських інструкторів по елементах відпрацювали типові миротворчі завдання, характерні для операцій з підтримання миру.

Тренування проходилися за тактикою, яку використовують при підготовці підрозділів США. В американську концепцію бойової підготовки військ закладено принцип «максимально наближати умови тренування до умов реальної бойовості».

У Форт Полку це досягається досить просто. Адже на цій базі розміщений Об'єднаний центр

гарну фізичну підготовку. ОР-FOR традиційно виконують роль «ворожої» сторони під час проведення маневрів американськими підрозділами. Цього разу 340 вояків 1-го батальйону 509-го піхотного полку діяли проти багатонаціональних підрозділів, що не заважало їм наносити несподівані і жорстокі удари по миротворцях та по місцевих жителях.

«Мирні жителі» також були в зоні «конфлікту», що додавало навчанням ще більшого реалізму. Оскільки грають вони регулярно, то виходило в них зовсім по-справжньому. На одному з учбових місць, де відпрацьовувалися дії проти терористів, місцеві ділоки дуже переконливо зображували божественного, і наші курсанти майже сприйняли його за такого. Отже якщо була паніка — то справжня. А коли хтось з мирних мешканців імітував поранення, то українці часом доторкнулися боязливо до «крявав раптом» чи «до друзів розбитих кісток».

Награності не було ні в чому. «Пораненні» курсантів після надання першої медичної допомоги (навіть безоболочуючий укол необхідно було імітувати) санітарними «Хамерами» доставляли

Кортіна та Акадія були одними з них. Там виникло багато політичних, етнічних та національних груп, які конфліктували між собою. Одна з держав, вимагаючи незалежності, розпочала бойові дії проти іншої. Внаслідок цього було прийнято рішення про введення сюди миротворчих сил та створення сепаратистської зони.

До введення миротворчих сил виконували завдання регулярні війська Кортіни та Акадії. Шляхи неслабало блокувалися бандами повстанців. Повстанські снайпери «полювали» за персо-

дали пораненим медичну допомогу і евакуювали їх до шпиталю, спіймали «терористів» та знешкодили ще один вибуховий пристрій...

За неоціненним рейтингом навчання український підрозділ у числі найкращих. Під час активної фази українці втратили лише двох «убитими» та кількох «пораненими». Для порівняння — естонський підрозділ, розв'язуючи шлях, насочив на міні по-ле. Як наслідок — «непоранених втрат». Литовці втратили сім чоловік також лише під час однієї акції...

Довелося спостерігати за діями інших підрозділів у різних ситуаціях. Завдаючи, у «пик розвитку подій» миротворці забували про свою місію — штовхали й були «мирих жителів» (які, граючи ролі, не відразу підкорялися), майже жорстоко поводитися з полоненими «бандитами». Спостерігачі при українському підрозділі відзначили особливу гуманність наших курсантів.

Після закінчення «події» військові з України та американські актори прощалися, наче давні знайомі. А одна молода луїзіанка зчинила лемент (мабуть, також акторський) — не хотіла прощатися зі взводним перекладачем, курсантом Андрієм Смогородним, який припав їй до душі...

Здається (а можливо, це й дійсно було так), що за діями українців американські спостерігачі дивувалися. Командир бази генерал Самюель Томпсон чотири рази був присутнім під час виконання завдань нашим взводом. На прохання дати оцінку генерал не шкодував емоцій:

«Це фантастично! Українці

дуже безпомічності. А голова об'єднаного комітету начальників штабів США чотириразовий генерал Джон Шалкашвілі, зустрівшись після церемонії закриття навчання з українським підрозділом, зокрема, наголосив, що слідувало за ходом навчання за доповідями і знає — українці були серед кращих. Генерал подякував нашим курсантам за стійкий вишкіл. «Довід, зобов'язаний у Луїзіані, надобитися більшість з них у подальшій офіцерській службі», — зазначив генерал.

Замість післямови

Командир українського взводу капітан Олександр Зуй після маневрів сказав:

«Для кожного курсанта, який брав участь у навчаннях «Самородок співробітництва-97», це стане доброю справою на все життя. З одного боку, буде пам'ять, що ми тут репрезентували Україну. З іншого, не виключено, що комусь із наших курсантів доведеться виконувати миротворчі завдання в реальних умовах, тоді особливо луїзіанський досвід стане у пригоді».

Активізація участі України у програмі НАТО «Партнерство заради миру» видається своєчасною. Наша країна гідна почесного місця у формуванні нової структури безпеки. Результати «Самородка співробітництва-97» свідчать саме про це.

Горь Мельничук, майор. Фото Михайла КАМІНСЬКОГО.

Форт Полк (США) — Київ.

Після події

Як на пекучому острові Арагоні українські курсанти здобули «Луїзіанський самородок»

підготовки, де постійно готують американських військовиків для участі у збройних конфліктах.

Для довідки

Об'єднаний центр підготовки у Форт Полку заснований 1941 року. Тут готувалися американські вояки для боротьби з фашизмом. Після другої світової війни випускники центру брали участь в усіх збройних конфліктах світу, де зачіпалися інтереси США (серед останніх — Панама, Сомалі, Гондурас, Гаїті). Нині чисельність особового складу центру — близько 6 тисяч військовослужбовців.

У Форт Полку кожної хвилини учасники відчують ту умовність обмалу. Автомати миротворців по-справжньому стріляють. Тільки не кулями, а лазерними променями. Спеціальний прилад разом із півторадесятьма датчиками на амуніції та шоломі військовика являє собою відому систему «Майл». Вона дозволяє у ході тренувань не «на око», як у нас, а реально (відповідним звуковим сигналом) зафіксувати «попадання» в супротивника. Наскільки важке поранення отримав «постраждалий», показує картка, що у наруківній кишені.

Реалізм тренуванням додавало також те, що супротивник у миротворців був справжній і діяв абсолютно несподівано. Роль «ренегатів», «терористів» та «бандитів», які згідно з легендою навчання заважали мирному врегулюванню етнічного конфлікту між умовними країнами Кортіна та Акадія, виконували рейдери з так званих «опозиційних сил» (ОР-FOR). У Форт Полку існує спеціальний підрозділ, який складають справжні професіонали, що пройшли на одну «гарячу точку». Вони бездоганно орієнтуються на місцевості, чудово володіють зброєю і мають

до польового шпиталю, де їм накладали справжні пов'язки, ставили «рапеління» (під бити) тощо. Та найбільше враження на «смертельно поранених» справив капелан, який прибув, аби «відпустити їм грих». І жоден поранений не потрапив до шпиталю вдруге...

У різних ситуаціях довелося діяти підлеглим капітаном Олександр Зуй під час STX. Багато з них, як наприклад, обладнання пункту роздачі гуманітарної допомоги, робота з представниками засобів масової інформації, організація прес-конференції та інші, для майбутніх українських офіцерів були новими і мали особливу специфіку. Але наші співвітчизники вдалося успішно з ними впоратися. Як зазначив керівник українського контингенту на навчаннях — начальник відділу військового співробітництва штабу командування сухопутних військ ЗС України полковник Микола Гарнічак, завдяки тому, що вони не поспішали стовідсотково використовувати тактику, пропонувану американськими професіоналами, а намагалися, де це можливо, застосовувати свою. А це давало звязки хороша підготовка, яку пройшли курсанти у своєму військовому закладі.

Стріляв все і відзвідує

Реальністю було досягнуто відразу: багатонаціональний контингент літаками ВПС США С-130 «Геркулес», гелікоптерами «Чіну» та «Блех Хо» з аеропорту міста Александрія було перекинуто до «зони конфлікту» (на острів, якого реально не існує на карті). «Островом» був один з віддалених і спеціально підготовлених полігонів бази. А миротворці вважали, що їх дійсно перекинули на острів і там, представники преси, повірили не зразу.

Отже, легенда навчання була такою.

На умовному острові Арагон, що в Атлантичному океані (2071 миля від Вашингтона та 2123 від Куби), існувало кілька держав.

налом ООН, представниками недержавних організацій, які сприяли врегулюванню конфлікту, а також цивільним населенням. Рукові конової з гуманітарною допомогою перешкождали бандити, які поспіхом встановлювали міні поля.

Легенда нагадує ситуацію, яка склалася 1991 року в колишній Югославії, хоча, як зазначав організаторів, нічого спільного з нею немає.

Український підрозділ з цікавістю та старанністю поставився до виконання завдань. Хоча давалося звязки непростістю досвіду. Під час несення підрозділом служби на «чек-пойнт» на його територію зуміли прорватися два «терористи» з вибуховим пристроєм. Внутрішня охорона під командуванням президента старшого стипендіата старшого сержанта Юрія Гікала швидко нейтралізувала їх. З'ясувалося, що «терористи» не могли знайти безпечний шлях до «чек-пойнту» через вальти організовану охорону, а тому вирішили діяти нетрадиційно — просто побігли по дорозі. На таке українці не чекали...

Як найбільш підготовленим у роті «Его» підрозділові (українці діяли спільно з турецьким, естонським та узбецьким взводами) командир рот турецький капітан Уртай Хусейн ставив нашім хлопцям найскладніші завдання. Проте лише українцям вдалося провести до місця призначення конвою аж із дев'яти машин, та ще й з мінімальними втратами. Єдиному взводу капітана О. Зюя вдалося виконати завдання з охорони «важливих осіб» (VIP) і супроводити неушкодженому «президента Кортіни» до місця проведення «переговорів». Хоча й тут давалося звязки непростістю досвіду — охорона невчасно помітила снайпера, що прицільав в кушак. Курсант Тройнич закрав VIP своїм тілом...

В одному з кортинських «містечок» внаслідок двох вибухів на базарі зчинилася справжня паніка. Командир взводу миттєво зорієнтувався в обстановці і зробив необхідні розпорядження. Курсанти швидко на-

«Динамо» — у Лізі чемпіонів!

Після кількох років боротьби за вихід до європейської еліти, нарешті, високої мети досягнуто. Флагман українського футболу вступає в безпосередню боротьбу за Кубок чемпіонів. Можливо, дехто критично поставиться до рахунку останнього матчу киян. Але це — емоції. Про цей поєдинок не можна казати окремо. Він скоріше — другий тайм важкого і принципового двобою. А перший, пригадаймо, у Боснії та Герцеговині, коли кияни виграли. Отже, головне — підсумковий результат. А він на користь киянських динамівців...

«Динамо» (Україна, Київ) — «Брондбю» (Данія, Копенгаген). 0:1. Повторний матч кваліфікаційного раунду Ліги чемпіонів. Перший — 4:2.

0:1 Колдінг, 19.
«Динамо»: Шовковський, Лужний (Волосянко, 89), Головок, Ващук, Калитвинцев (Радченко, 81), Косовський, Шевченко, Ребров, Гусин, Шахкевич (Белькевич, 73), Максимов.

«Брондбю»: М. Крог, Б'юр, Нілсен, Піагер, А. Р. Йенсен, Д. Ф. Йенсен, Доугаард (С. Крог, 83), Тогерсен (Молсен, 80), Колдінг, Батгер (Расмуссен, 88), Егген.

Попереджено Д. Ф. Йенсена, Шевченка. Судді: Стефано Браскі, Серджо Цуколлі, Джанаро Мацці (Італія). Делегат УЄФА Евстратіо Палавєстрату (Греція).

27 серпня. Київ. Стадіон «Динамо». Дощ. 18 градусів. 17 000 глядачів.

Прилетівши до Києва напередодні, головний тренер «Брондбю» Еббе Сковдаль сказав журналістам, що він «переземисляв чужину, а не якийсь там крійник». Кому грати в Лізі чемпіонів? Це питання було вирішене ще два тижні тому після кількох перемог динамівців над його підопічними в Копенгагені.

Сидне, чого прагнув пан Сковдаль, то це хотів, щоб його команда зіграла з гідністю на полі суперника. Що ж, бажання тренера футболісти виконали на всі сто відсотків. І навіть більше. Адже вони мінімально виграли в «Динамо», певною мірою задовольнившись власні та амбіції своїх палких прихильників. До речі, частина з них ажераково жовтою плямкою вирізнялася на одній з трибун динамівського стадіону.

Поєдинок відбувався під супровід дощу, котрий вихлюпав лише під кінець гри. Але матч був досить цікавий і захопливий. Одним з моментів протистояли сильні суперники, гордість і амбіційність яких були головними рушійними силами на слизкому полі.

З перших же хвилин гості дали зрозуміти динамівцям, що дітямуть чітко, задристо, неспотушливо і обов'язково контракуватимуть.

М'яч здібного затримувався в середині поля і на підступах до штрафних. Обидва суперники намагалися бути пильними. Але на 19-й хвилині після розіграшу

кутового кияни програвли маневр Сорена Колдінга. Той прийняв м'яч і блискавично відправив його у ближню «дев'ятку» ударом лугою.

Упадо в око вміня футболістів «Брондбю» добре грати головою. Особливо під час атак. Тут щоразу вирізнялися Томас Тогерсен, Рубен Батгер. А найбільше на захист тямовиків високий, зони скожик на Дмитра Михайленка, Дан Егген. Він дуже нагадував центрового в баскетболі. Виконувати

нуючи роль центрального захисника, Егген вправно виконував цю головну свою місію, а потім стрімко йшов в атаку. І так само швидко повертався назад, під власний «щит».

Наша команда цього разу, пам'ятаючи про небезпечність «Брондбю» на виїзді, багато дбала про захист. І він, якби не той прикрий випадок, про який ми вже згадували, в цілому зіграв на хорошему рівні.

В атаці активними, як і водиться, були Сергій Ребров і Андрій Шевченко. Але запам'яталися лише два моменти. Коли в першому таймі Шевченко, протівити правим флангом, виклав м'яч на голову Юрію Максимову. Той злетів над опонентами, але удар виштов трохи вище поперечки. А в другому таймі Олександр Шахкевич метрів з тридцяти з душею приклав до м'яча. Та якимось дивом Могенс Крог зреагував на цей «гарматний постріл».

— Рахунок, звісно, задовольняє, — сказав після зустрічі Еббе Сковдаль. — Ще один гол у ворота киян підняв би наш авторитет ще вище. Але нам і так відважно розбурхати «Динамо» — дуже талановиту команду, вкомплектовану перспективними, честолюбними молодими гравцями. Мої найбільші симпатії — Шевченкові. Дуже хотів, щоб він грав у мой команді. У диях «Динамо» відчувається тонка режисура, яку здійснює знаний майстер. Гадаю, що й у Лізі чемпіонів кияни виступатимуть успішно...

Один з тренерів динамівців Олексій Михайличенко сказав:

— «Брондбю» підтвердив реноме солідного професіонального клубу. Після невдачі вдома датчани зробили висновки і внесли помітні корективи в тактичну побудову гри. На нашому полі гості не без успіху прагнули позбавити нас простору. Тим самим вибили головні динамівські козирі — швидкість і маневрність. До цього додамо ще й несприятливі погодні умови. Тому наша перевага у швидкості нівелювалася. Як на мене, у другому таймі гра динамівців була привабливіша. Звичайно, ліпше було б не програвати. Але досягнуто головного — результату. Ми — у Лізі чемпіонів!

— Чи вистачить трьох тижнів для якісної підготовки до тих важливих баталій? Не можна так казати, що ми вже потрапили до Ліги випадково, не знаємо, що нам робити. До цих подій почали готуватися значно раніше. Тому готовність планується належна. У груповому турнірі, зрозуміло, інші завдання — значно складніші, ніж у кваліфікаційному раунді, вищі вимоги. Усвідомлюючи це, будемо дуже старатися, гратимемо не шкодуючи сил!

Що ж, успіху тобі, киянське «Динамо»! А про його суперників ми дізнаємося вже сьогодні. У Женеви відбудеться жеребкування єврокубків.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

На знімку: фрагмент позачергового матчу «Динамо» і «Брондбю».

Фото Юрія ВЕНГЕРША.

***

Результати інших матчів: «Рейнджерс» (Шотландія, Глазго) — «Гетеборг» (Швеція) — 1:1 (перший матч — 0:3), «Спарта» (Чехія, Прага) — «Зальцбург» (Австрія) — 3:0 (0:0), «Спортінг» (Португалія, Лісабон) — «Бейтер» (Ізраїль, Ерусалим) — 3:0 (0:0), «Спартак» (Росія, Москва) — «Копенгаген» (Словаччина) — 0:0 (1:2), «Парі Сен-Жермен» (Франція) — «Стяуа» (Румунія, Бухарест) — 5:0 (0:3), «Марібор» (Словенія, Бранік) — «Бенікастро» (Туреччина, Стамбул) — 1:3 (0:0), «Джаза» (Фінляндія, Порі) — «Фейєнорд» (Нідерланди, Роттердам) — 1:2 (2:6), «Львс» (Бельгія) — «Анортозис» (Кіпр, Фамагуста) — 3:0 (0:2), МПІКІ (Білорусь, Мозир) — «Олімпік» (Греція, Пірей) — 2:2 (0:5), «Динамо» (Грузія, Тбілісі) — «Байер» (Німеччина, Леверкузен) — 1:0 (1:6), «Парма» (Італія) — «Відзев» (Польща, Лодзь) — 4:0 (3:1), «Кроатія» (Хорватія, Загреб) — «Ньюкасл юнайтед» (Англія) — 2:2 (1:2), «Русенборг» (Норвегія, Тронхейм) — МТК (Угорщина, Будапешт) — 3:1 (1:0), «Атлетік» (Туреччина, Стамбул) — «Сьбю» (Швейцарія) — 4:1 (4:1), «Сконто» (Латвія, Рига) — «Барселона» (Іспанія) — 0:1 (2:3).

За Кубок УЄФА

Результати матчів у відповіді попереднього кола розіграшу Кубка УЄФА за футбол, зіграних у відторку:

«Дніпро» (Україна, Дніпропетровськ) — «Аланія» (Росія, Владикавказ) — 1:4. За підсумками двох матчів — 2:6.

«Ворскла» (Україна, Полтава) — «Андерлехт» (Бельгія, Брюссель) — 0:2. За підсумками двох матчів — 0:4.

«Одра» (Польща, Водзіслав-Сленський) — «Ротор» (Росія, Волгоград) — 3:4 (перший матч — 0:2), «Ліллестрем» (Норвегія, Осло) — «Динамо» (Білорусь, Мінськ) — 1:0 (2:0), «Данді юнайтед» (Шотландія) — «Трабзонспор» (Туреччина, Трабзон) — 1:1 (0:1), «Вікінг» (Норвегія, Ставангер) — «Ксамакс» (Швейцарія, Невшател) — 2:1 (0:3), «Мальме» (Швеція) — «Хайлук» (Хорватія, Спліт) — 0:2 (2:3), «Бобі» (Чехія, Ерпо) — «Ратіф» (Австрія, Відень) — 2:0 (1:6), «Ференцварош» (Угорщина, Будапешт) — «Хельсінгборг» (Швеція) — 0:1. За підсумками двох матчів — 1:1. По пенальті — 4:3.

«Брюгге» (Бельгія) — «Горіца» (Словенія) — 3:0 (5:3), «Бранн» (Норвегія, Берген) — «Грассхоппер» (Швейцарія, Цюрих) — 2:0 (0:3), «Спартак» (Словаччина, Трнава) — ПАОК (Греція, Салоніки) — 0:1 (3:5), «Хановель» (Ізраїль, Пет-Тік-ва) — «Вайле» (Данія) — 1:0 (0:0), «Селтік» (Шотландія, Глазго) — «Тіроль» (Австрія, Інсбрук) — 6:3 (1:2), «Ербур» (Швеція) — «Яблонець» (Чехія) — 0:0. За підсумками двох матчів — 1:1.

В наступне коло вийшов «Ербур».

«Мускрон» (Бельгія) — «Аполлон» (Кіпр, Лімасол) — 3:0 (0:0), «Орхус» (Данія) — «Уїгешт дожа» (Угорщина, Будапешт) — 3:2 (0:0), ОФК (Греція, Грете) — «Рейк'явік» (Ісландія) — 3:1 (0:0).

Тенісний марафон триває

Що й казати, «пошастило» тенісний літ прихильникам тенісу в столиці України. Цікаві змагання відбуваються майже без пауз. А весь тягар їх проведення на власні плечі звалив «Інфоспорт». Володимир Патлашенко, Сергій Лашкул, Сергій Харченко та їхні колеги і днюють, і ночують на кортах, дбають, щоб поєдинки тенісисток проходили на найвищому рівні.

А центром подій стали корти ФК «Динамо» (Київ). Минуволі невідлі турнір «Кубок «Авал» (призовий фонд 25 тисяч доларів) завершився триумфом 18-річної австрійської спортсменки Барбари Шварц. У вирішальному матчі її симпатична сестручка дічина взяла гору над смаглявою Марією-Фернандо Ландо з Аргентини — 6:3, 6:4.

Мешкаю я в містечку Брунамебурге, що неподалік Відня, — розповідає Барбара. — Нинішній рік для мене дуже часливий. Адже вилікувавшись після важкої травми, я виграєла у швейцарському місті Клостері юніорський чемпіонат Європи. Потім перемогла на професіональному турнірі — 10-тисячнику. І от новий успіх в Україні. До Києва приїжджати

му завжди, коли буде нагода зіграти. А поки що повертаюся додому. Там вирішу, що робити надалі. Є справи в школі, яку закінчую. Але,

наймовірніше, перетну океан і візьму участь в юніорському турнірі відкритого чемпіонату США... А того самого дня на цих кортах стартував черговий турнір — «Кубок УТЕЛ» (призовий фонд — 10 тисяч доларів). На ці змагання прибули дівчата із десятка країн світу. Це майже втричі менше, ніж на «Кубку «Авал»». І дивного тут мало. На такі змагання, як утелівські, при-

їздить більшість таких, котрі починають шлях у професіональному тенісі. Поєдинки, як правило, відзначаються бойовитістю і безкомпроміс-

ністю. З нагоди здобуття певних досвід залюбки скористалася велика група українських тенісисток. На прес-конференції, влаштованій «Інфоспортом» та Федерацією тенісу України, президент українсько-американсько-нідерландсько-німецького ЗАТ «УТЕЛ» Олексій Маринчук, який нещодавно обійняв цю посаду, сказав:

— Ми не тільки за ліцензі-

єю Міністерства зв'язку України є оператором міжнародного та міжміського телефонного зв'язку, застосовуючи перспективні засоби та технології, розвиваємо послуги, інвестуючи кошти в розвиток місцевих мереж. Велику увагу також приділяємо розвитку спорту в Україні. Зокрема, ось уже кілька років матеріально підтримуємо ФТУ, надаючи кошти на проведення кількох великих міжнародних турнірів. Скажу відверто, що маємо намір і надалі допомагати українському тенісу. Сподіваюся, що й нинішній турнір — «Кубок УТЕЛ» — пройде на високому рівні з великою користю для наших спортсменок...

Звертається баталія цих змагань. І через тиждень на динамівські корти вийдуть виборювачки призів 25-тисячного турніру — «Кубок УМС». Очікується приїзд багатьох авторитетних майстринь. Будуть навіть такі, що входять до 150 найсильніших у світі.

В. Б. На знімку: грас Барбара Шварц; красивий букет від організаторів за перемогу.

Фото Максима ДРОЗДОВА.

Для сільської дітлашні

Четвертого жовтня на бориспільському стадіоні «Колос» відбудеться урочисте відкриття Фіналі Всеукраїнських дитячо-юнацьких сільських спортивних ігор.

Проводяться ці масові спортивні змагання в рамках національної програми «Діти України», а також програми дій уряду, спрямованої на залучення дітей та юнацтва до регулярних занять фізкультурною і спортом. Іх організаторами виступили Центральна Рада ФСТ «Колос» АПК України і його структурні підрозділи в областях і районах країни.

Фінальні старті Всеукраїнських дитячо-юнацьких сільських спортивних ігор, крім Борисполя, пройнуть і в деяких інших районах Київщини — Баршівському, Яготинському, Броварському і Переяслав-Хмельницькому.

ОС УКРАЇНИ

Портрет

Юрко ЮРЧЕНКО: «Завжди кажу правду»

УЛЮБЛЕНЕЦЬ українських слухачів, співак і композитор Юрко Юрченко випустив свій перший магнітний альбом «Я йду», в якому десять найпопулярніших пісень виконавця. Робота над ним тривала майже рік. Але ще до виходу нової касети на музичний ринок з'явилися два варіанти піратської копії. Відрізати оригінал можна за подвійним кольоровим вкладишем та розписом співака на ньому...

— Спілкування з друзями, яких у мене багато.

— Чому ти вирішив піти в аспірантуру Київського державного інституту культури?

— Уже маю вищу освіту — педагогічну (спеціалізація — музика). Батьки мої — теж учителі. Вони і виховали в мені прагнення вдосконалювати себе.

— Як поєднуватимеш навчання і концертно-гастрольну діяльність?

— Я мало сплю — десь годину на добу, але відчуваю себе енергійним. Тому люблю, коли є робота.

— Що побажаш своїм шанувальникам?

— Якщо вони мої справжні прихильники, то побажаю завжди пам'ятати про мене і знати, що завжди кажу їм правду.

— Коли слухачі побачать тебе на сцені?

— Після «Таврійських ігор» відпочивав, працював на студії. На початку вересня розпочинається гастрольне турне. А ще готовуюся до виступу на міжнародному телевізійному фестивалі молодих виконавців «Ялта-97».

Анжела АФОНІНА
(ДНАУ — «Українформ»).

моєї роботи. Велику допомогу надала мистецька агенція «Територія А», завдяки якій здійснилися мої творчі мрії. Головне, щоб моя музика подобалася слухачам. Будуть задоволені вони — буду задоволений і я.

— Як народжується твоя музика?

— Мої пісні приходять у світ завдяки цікавому спілкуванню, радощам, суму.

— І часто сумуєш?

— Ні, дуже рідко: раз на рік. Тяжільно ховаюся від усіх... Потім знов повертаюся сили, приходять творчі задуми.

— Що ще, крім музики, дає радість?

Про те, що було і буде

Відомості — зачитаєшся, картинки — здивуєшся

У добу, коли зросли вимоги до поліграфічної продукції, а паралельно — й ціна на її виготовлення, у столиці сталося надзвичайне. Видавництво «Мистецтво» видало кольоровий фотозбір «Скарби Києво-Печерської лаври». До друку видання підготували наукові працівники заповідника. Упорядники прислали розділи альбому іконопису, ювелірної справи, книгодруку, архітектури, шиття. Презентація цього інформативного та гарно оформленого видання відбулася у лаврі минулого тижня.

Ритм хвиля зобов'язує співати

Вийшов у світ магнітоальбом сучасних флотських пісень севастопольця заслуженого артиста України Олександра Іванова під назвою «Море об'єднало нас». Крім відомих творів («Марш ВМС України», «Флотці-чорноморці», «А море веселиться»), до уваги слухачів — нові ліричні пісні на музику сучасних українських авторів Володимира Громцева, Миколи Сивлюка, Ігоря Поколада («Моїттва», «Горобина ніч», «Козачка пісня»).

Творчий задум було здійснено працівниками редакції радіомовлення телецентру «Бриз» ВМС України. А допомогли авторам проекту Севастопольське товариство «Прогніс» та Станіславська райдержадміністрація Івано-Франківської області.

На знімку: Олександр Іванов.

Фото Ольги ФУРЦОВОЇ.

Її талант розбудила Україна

Виставку живопису Моніки Ернхубер з Бонна (ФРН) тепло й прихильно зустріли черкаські шанувальники образотворчого мистецтва.

Цікава творча доля цієї самобутньої художниці. До 1996 року вона — викладачка декоративно-прикладного мистецтва в одному з навчальних закладів Бонна — займалася керамікою. І лише після того, як разом із чоловіком, котрий працював за контрактом у Черкасах, відвідала Україну, в неї відкрився ще й талант живописця.

Роботи, присвячені Україні та її людям, стали першою виставкою Моніки Ернхубер.

Лілія ТИТАРЕНКО.

«Стожари» впливають із-за хмари

Черкаська область.

Завтра столичний Будинок кіно прокинеться від канікулярного сну. До 5 вересня відомі та невідомі лицедії обговорюватимуть свої професійні справи та переглядатимуть стрічки на акторському фестивалі «Стожари». А пересічний глядач зможе втратити сплату за якісними фільмами в кінотеатрі «Київська Русь». Розділки фестивалейських планів — зустрічі з кінорежисерами, ковілей Ларис Кадочникової та приїзд епатажної Ренати Литвиної.

У конкурсній програмі змагатимуться кінотеатри з України, Польщі, Росії, Югославії, Білорусі та інших країн. Серед тих, хто судитиме роботи, — Валерія Заклуна, Івар Калініч, Галина Польських, Барбара Бриньска.

На знімку: учасники передфестивальної прес-конференції.

Фото Володимира СТРУМКОВСЬКОГО
(ДНАУ — «Українформ»).

Погода на вихідні

В Україні часом дощі. У західних та південних областях місцями сильні грози. Вітер східний, 5 — 10 метрів за секунду. Температура вночі 12 — 17, вдень 21 — 26 градусів тепла.

На Київщині дощі. Вітер 5 — 10 метрів за секунду. Температура вночі 12 — 18, вдень 22 — 27 градусів тепла.

Український гідрометцентр.

Астрологічний прогноз

на 1 — 7 вересня

1 вересня — сонячне затемнення. У чутливих людей зростає відчуття тривоги, причину якої не завжди можна пояснити. Особливу увагу треба приділяти здоров'ю. Під час сонячного затемнення підвищується ймовірність гіпертонічних кризів, інфарктів міокарда та інших хворобливих явищ, найперше у тих, хто страждає захворюваннями серцево-судинної системи. Ваше вміння володіти своїми емоціями допоможе уникнути неприємностей.

Овен (21.03 — 20.04). Зовсім не обов'язково, що під час затемнення з вами станеться щось неприємне. Проте наслідки вашої нетриманості можуть позначатися доволі довго. Протягом усього тижня намагайтеся бути розсудливими.

Телець (21.04 — 20.05). Попереду — зміни в особистому житті. Вас навряд чи вдасться затьмарити будь-кому, оскільки зірки сприяють у роботі, й кохання. Одна умова — зумієте зрозуміти свого партнера.

Близнята (21.05 — 21.06). Вам не завадить згадати приказку про те, що дома і стіни допомагають. Треба розбіряліше ставитися до об'єктів для сплкування.

Рак (22.06 — 21.07). У вас буде можливість познайомитися з людиною, яка відіграє значну роль у вашій долі. Найсприятливіші дні — 6, 7 вересня.

Лев (22.07 — 22.08). Зростає ймовірність отримання значних прибутків. Не втрачайте свого шансу. Будьте дружелюбими. Але ні в якому разі не підганяйте події і не будьте їх ініціатором.

Діва (23.08 — 22.09). Вам час розпочати нове життя і взяти ініціативу в свої руки. До того ж, не слід забувати про своє здоров'я, бо цілком можливо, що робота виснажить вашу психіку і тіло.

Терези (23.09 — 22.10). Можливо, вам слід шукати самотності. Оскільки підвищена ваша чутливість, слід відпочити від сплкування.

Скорпіон (23.10 — 22.11). Хоча інші збоку не помітять, цього тижня ви емоційніші, ніж звичайно. Ваші справи вимагатимуть зусиль.

Стрілець (23.11 — 21.12). Майбутній тиждень буде напружений для вас. Проте коли ви гідно витримате всі випробування, зміни на краще будуть значні. Покладайтеся на своїх друзів.

Козеріг (22.12 — 20.01). У момент затемнення ви можете закласти нову програму для своєї діяльності. Її масштаби і наслідки можуть стати воістину грандіозними. Використайте свій шанс. Ті, хто народився в січні, мають бути вкрай обережними у фінансових справах і в стосунках з чарівною половиною людства 3 вересня.

Водолій (21.01 — 19.02). Для вас сприятливіша середина тижня. Щастя саме має знайти вас, звисно, якщо ви його заслужите.

Риби (20.02 — 20.03). Ви надто чутливі, тож цілком природно: затемнення, що наближається, відчуте задовго до його настання. Прагніть позитивних емоцій. Ваше майбутнє безпосередньо залежить від ваших теперішніх дій.

Афіша вихідних днів

● Київ

Національний музей історії України: експозиції «Диво-віт Трипиля», «Ікони», «З історії грошового обігу в Україні», «Ми — український народ».

Музей народного декоративного мистецтва: декоративний розпис Марії Приймаченко.

Галерея «Академія»: виставка писанок та живопису Марії Семесюк.

Галерея Центру мистецтв «Славутич»: виставка живопису, скульптури родини Реснянських.

Галерея «Київська Русь»: живопис, графіка Василя Дідики.

Галерея «Лада»: живопис Дмитра Нагурного; «Біблійні ремінісценції» Леоніда Берната; миски пейзажі Костянтина Колобова та Дмитра Даниша.

● Одеса

Академічний театр опери і балету: субота — вєнір однократних балетів на музику П. Чайковського, Г. Бізе, Р. Шедрина (о 18 годині); неділя — балет «Доктор Айболіт» І. Морозова (о 12 годині), концерт ансамблю Одеського військового округу (о 18 годині).

Театр музичної комедії імені М. Водяного: субота — опера «Іюна» і «Авось» О. Рибникова; неділя — опера «Ісус Христос — суперзірка» Е. Уєббера (о 19 годині).

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник —
Верховна Рада
України.

252019, м. Київ-19,
вул. М. Грушевського, 5.
Газета виходить
з 1 січня 1991 року.

Перший заступник головного редактора А. ГОРЛОВ.
Редколегія: С. ПРАВДЕНКО (головний редактор), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), О. БИЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДІДА (заст. головного редактора).

Адреса редакції:
252047, Київ-47,
вул. Нестерова, 4.

☎ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23;
факс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
☎ Рукописи не повертаємо.
☎ Лістуватися з читачами — тільки на сторінках газети.

☎ За змист та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
☎ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
☎ За точність викладення фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка)
українською і російською мовами.
Індекс 60955.
Тираж 254064.

Комбінат друку
видавництва «Преса
України».
252047, Київ-47,
проспект Перемоги, 50
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Зам. 0311161.

Свідчення про реєстрацію періодичного друкованого видання —
КВ № 1 від 26.05.1994 р.